

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cales Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Szeptember 4.
VIII. évfolyam, 237. szám.

Hétfő

A párisi kamara és szenátus kimondotta, hogy Franciaország együtt kíván küzdeni Lengyelországgal

Mussolini és a Szentszék békeiradozásaiban még mindig bizik a világ — Varsót újból bombázták a német repülők — Mit mondanak a német és lengyel jelentések az újabb hadieseményekről? — Tömegesen távoznak el Franciaországból az olaszok — A Popolo di Roma szerinti a jövő tekintetében nem lehet jóslásokba bocsátkozni — Koronatanács Londonban — A nemzetközi sajtó jelentései az újabb világeseményekről

A nyíltan megkezdődött német-lengyel ellenségeskedések ellenére sem adták fel egyesek a reményt, hogy sikerül valami békés kivezető utat találni. Különösen Róma és a Szentszék iradozásaiban biznak egyesek, mialatt lengyel földön már szabályszerűen folyik a harc. Páris és London katonai intézkedései mellett más államok is katonai intézkedéseket tesznek és élénk érdeklődés várja, hogy mi lesz Hitler válasza a francia-angol demarsra. Az újabb eseményekről jelentéseink ezeket mondják:

(VARSÓ.) (Rador.) A Patt ügynökség jelenti: Szeptember elsején a német repülők 94 légitámadást intéztek Lengyelország ellen, 22-öt nagyobb városok, 27-et kisebb városok, 45-öt pedig falvak ellen. A beérkezett jelentések szerint a halottak száma 130, köztük 12 katona és többszáz sebesült. Az áldozatok fele asszony és gyermek. A bombázások következtében többek között elpusztult a német határ közelében lévő Wieluni kórház épülete. A lengyel sajtó szerint a lengyel légitámadások célja riadalmat keltetni a lengyel lakosságban, de a lengyel nép önfegyelmzésének és nyugodtságának rendkívüli példái mutatva. A német repülőgépek Pultusk helységet is bombázták, ahol hír szerint több repülőgépet lelőttek.

(VARSÓ.) Varsó ellen szombatra virradólag újabb két légitámadást kíséreltek meg a német repülők, de ezekről közelebbi részletek még hiányoznak.

A Patt ügynökség jelentése szerint a német támadások hátterében a Harmadik Birodalom terjeszkedési vágyán kívül az az ok is áll, hogy Németország belső helyzete rendkívül zilált. A Havas híradása szerint — a lengyel hivatalos jelentések szerint — a német támadások eddig nem jártak különösebb sikerrel.

A NÉMET HADIJELENTÉS

(BERLIN.) (Rador.) A Stefani közli hivatalosan, miszerint a német csapatok ellenállás nélkül nyomulnak előre, csupán az utak rosszasága nehezíti az előrehaladást. A német csapatok mindenütt elérték a második napon is a ki tüzött pontokat, a hadsereg teljes cselekvőképességét bizonyítva. A repülőszolgálat szereplése a legteljesebb eredménnyel járt, amennyiben számos repülőteret, pályaudvart és katonai felszerelést megsemmisítettek.

(LONDON.) (Rador.) A kanadai minisztertanács közleményt adott ki, mely

szerint a kanadai parlamentet szeptember 7-ére összehívták. A kanadai kormány egyébként a sajtó számára nyilatkozatot adott ki, amely szerint, amikor Anglia háborúba lép, hogy a támadásoknak ellenálljon, a kanadai kormány azonnal teljes felhatalmazást kér a szükséges együttműködés biztosítására Angliával a törvényhozástól és megteszik a szükséges védelmi intézkedéseket is.

(MELBOURNE.) (Rador.) Menzies, Ausztrália miniszterelnöke a Reuter munkatársa előtt kijelentette a következőket: „Nagybritánia oldalán állunk. Az angol kormány történelmi jelentőségű határozatot hozott. Ha Németország tovább támadja Lengyelországot, Nagybritánia a fegyverek erejével fogja megmutatni, miszerint tiszteletben tartja ünnepélyes szavatosságait és kész megvédelmezni az

emberi civilizációt a bűnös doktrínától és az erőszakoskodástól. Nem tudjuk, hogy a háború milyen kockázatokkal járhat az emberiségre, de azt tudjuk, hogy a brit nemzet az egész földkerekségen egy Az impérium egysége hajlíthatatlan Jelszavunk: egy király, egy zászló, egyetlen ügy.”

A PÁRISI LENGYEL KÖVETSGÉG CÁFOLATA

(PÁRIS.) (Rador.) A lengyel követség közleményt adott ki, amely ellentétben azzal, miszerint a lengyel-német határon a hadműveleteket beszüntették volna, megállapítja, hogy ezek a jelentések teljesen alaptalanok. A harc a határ egyes pontjain folyik és a német légi támadások a lengyel városok ellen egyre jobban fokozódnak.

Német válasz Chamberlain beszédére

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelenti: Chamberlainnak az alsóházban elmondott beszéde minden pontját sebezhető és tulajdonképpen megfordította a tényeknek.

Ha Anglia a Fehér Könyvben nyilvánosságra hozza a Németországgal folytatott jegyzékváltásokat, ki fog derülni, hogy a felelősség nem Németországot terheli. Németországot nem vezették hatalmi ambíciók, csak az a szilárd elhatározás, hogy likvidálja a versaillesi szerződést keleten. Csak a törvényes védelem készítette a Fűhrt a Lengyelországgal szembeni erőszakos fellépésre. Lengyelország, amely az uccának és a szoldateszkának a befolyása alatt állott, a maga támadásával idézte elő a vizálty. A Fűhrer javaslatait szedán este Ribbentrop közölte Hendersonnal, a varsói kormány pedig csütörtökön este rádióon jelentette ki, hogy a javaslatok vita tárgyául sem szolgálhatnak. A DNB ügynökség ezután cáfolja Chamberlain nyilatkozatának azt a részét, hogy a német repülőgépek nyílt városokat bombázták volna. A német csapatok egyébként a lengyel határt akkor lépték át, amikor a lengyel csapatok már átlépték több ponton a német határt.

OLASZORSZÁG ÁLLÁSPONTJA

(RÓMA.) (Rador.) A Stefani ügynökség jelenti: A Fűhrer Mussoliniohoz küldött táviratában kijelentette, hogy Németország egyedül akarja teljesíteni hivatását, amely elsősorban is katonai természetű. Ez nem jelenti azt, mi szerint Olaszország nem alkalmazna

katonai intézkedéseket és ne helyezkedjenek várakozó álláspontba. Az olasz nép várja a Duce parancsait a legteljesebb szilárdság és nyugalom jegyében. A helyzetet derűlátással ítéli meg, de könnyelmű optimizmus nélkül. A Popolo di Roma megjegyzi, hogy egyelőre még nem tudni, hogy az események a fegyverek nyomán és a kormányok magatartása révén hogyan fognak a továbbiakban fejlődni.

BERLIN CÁFOLATA

(BERLIN.) (Rador.) Illetékes körökben a leghatározottabban megcáfolják azokat a híreket, hogy a német repülőgépek gyújtó- és mérgező bombákat dobáltak volna le. Hasonlóképpen megcáfolják azt a hírt is, hogy Berlin lengyel repülőgépek bombázták volna. Ugyancsak cáfolják azt a hírt is, miszerint Baden környékéről a lakosságot ki akarnák telepíteni.

VÁRAKOZÓ ÁLLÁSPONTON...

(BERLIN.) (Rador.) A Stefani közli: A francia, angol és lengyel nagykövetek még mindig Berlinben tartózkodnak. A külügyminisztériumhoz eljutott demarsra várják a német kormány választát. Ribbentrop állítólag Coulondrének, aki meglátogatta és az elleneskedések azonnali beszüntetését és a német csapatoknak Lengyelországból való visszavonását sürgette, ezt válaszolta: Németország semmiféleképpen sem felelős a támadás tényéért.

A LENGYEL NÉPPÁRT KIÁLTVÁNYA

(VARSÓ.) (Rador.) A lengyel néppárt

kiáltványt adott ki, amelyben hangoztatja, hogy Lengyelországnak a fegyverekkel a kézben a végsőkéig kell harcolnia a német támadókkal szemben és földjéből egy arasznyit sem szabad átengednie. A győzelem Lengyelországa marad — hangoztatja a kiáltvány.

A FRANCIA ÉS ANGOL SAJTÓ HANGJAI

(LONDON.) (Rador.) Az angol sajtó hangsúlyozza, hogy Lengyelország megsegítése nem anyagi érdekből történik, hanem a civilizáció biztosításáért. A felelősség egyedül Hitler kancellárt terheli a háború felidézéséért. Hasonló módon vélekedik a francia sajtó is, amely éles támadásokat intéz Hitler és a német támadások ellen.

NÉMET VÉLEMÉNY A JELENLEGI HELYZETRŐL

(BERLIN.) (DNB.) Német politikai körök a jelenlegi helyzetre vonatkozólag kijelentik, hogy „ez még nem tekinthető háborúnak. A német hadsereg nem tesz mást, mint büntető expedíciót vezet egy olyan terület határvédeli ellen, ahonnan öt sorozatos támadások érték. Háborúvá csak akkor válnék, ha Anglia és Franciaország, miután mostanáig húzták a megegyezés lehetőségét, maguk is beavatkoznának.”

ELÉNK DIPLOMÁCIAI TEVEKENYSÉG RÓMÁBAN

(RÓMA.) (Stefani.) Az olasz fővárosban élénk diplomáciai tevékenység folyik Ciano gróf külügyminiszter ismételt kihallgatáson fogadta von Mackensen német, Percy Lorraine angol és Francois Poncet francia nagyköveteit, akikkel hosszabb megbeszéléseket folytatott. A tárgyalásokat a legnagyobb titokban tartják és így azoknak menetéről és tárgyáról semmi nemű hír sem szivárgott ki a Palazzo Chigi falai közül. Az olasz sajtó ezekre a tárgyalásokkal kapcsolatosan a következőket írja: „A jelenlegi helyzet három pontba lehet összefoglalható. 1. Németország és Lengyelország között megemlézett háború alapján előrelépés folyik. 2. Franciaország lenségeskedés folyik. 3. Az olasz kormány eddig még ismeretlen célzatú mozgásokat tett. Az olasz kormány kijelentette, hogy egyelőre távol tartja magát minden katonai akciótól.”

A Popolo di Roma szerinti a jövő tekintetében nem lehet jóslásokba bocsátkozni. De figyelni kell az angol és francia magatartás továbbfejlődésére, mert ez rejti magában tulajdonképpen az általános veszélyt. A Corriera dela Sera szerint Berlin diplomáciai törekvése most arra irányul, hogy a vizálty Varsó és a Harmadik Birodalomra lokalizálja. Ezért törekvéseiben Olaszország diplomáciailag szintén támogatja.

ÖSSZEHOVÁK A FRANCIA KAMARÁT

(PÁRIS.) (Havas.) Tegnap délelőtt rendkívüli minisztertanácsi ülés volt, amely elhatározta, hogy azonnal összehívja határozathozatal végett a francia kamarát. A képviselőház minden valószínűség szerint még az éjjeli órákban összeül, de azt hír szerint egy titkos tanácskozás előzi meg. Az sincs kizárva, hogy a kamarai ülés zárt ülés lesz.

KORONATANÁCS LONDONBAN

Tegnap délután VI. György brit ura

kode elnökletével koronatanács volt, amely helybenhagyta az új miniszterek kinevezését. Hír szerint Winston Churchill és Greenwood etredes kerültek be az úgynevezett „háborus kormányba”. Ezeknek a felesketése szintén a koronatanács ülésén történt. Ugyancsak Londonból közlik, hogy hét főn az alsóházat valószínűleg újra rendkívüli ülésre fogják összehívni, mert addigra már elől, hogy Németország hajlandó-e engedni az angol-francia felhívásnak és visszavonni csapatait a lengyel területről.

A Vatikán tovább fáradozik a békéért

(Vatikánváros.) A szentszéki hivatalos lap, az Osservatore Romano a jelenlegi helyzettel foglalkozva, felső helyről nyert utasítás alapján közli, hogy XII. Pius pápa Öszentsége, bár mélyszégyen fájdalommal tölti el az a tény, hogy a háború megkezdődött, nem hagy fel azon kísérleteivel, hogy a békét állapotot helyreállítsa. E célból Maglione bíboros államtitkár tovább folytatja megbeszéléseit az érdekelt nagyhatalmak szentszéki követivel. Így tegnap délután fogadta Lengyelország, a Harmadik Birodalom, Anglia, Franciaország és Itália szentszéki megbízottait, akiknek újabb jegyzéket nyújtott át, amelyben Öszentsége ismételt felhívja az érdekelt kormányok figyelmét arra a borzalmas eredményre, amelyet a világháború a jelenlegi fegyverek mellett okozhat és kéri őket, hogy ennek figyelembevételével az utolsó pillanatokban állítsák meg a megindulni készülő lavinát.

MINISZTERTANÁCS WASHINGTONBAN

(WASHINGTON.) (United Press) Cordell Hull külügyi államtitkár vezetése mellett minisztertanács volt, amelyen résztvettek a kabinet összes tagjai Morgenthau pénzügyminiszter kivételével, aki jelenleg utban van hazafelé. A minisztertanács elhatározta, hogy egyelőre magáévá teszi Roosevelt elnök azon kívánságát, hogy az Egyesült Államok feltétlenül a semlegesség álláspontjára helyezkedjék. Eszerint további intézkedésig szó sem lehet fegyver és hadiszer kiviteléről, legyen régebbi rendelés, vagy újabb vétel.

RIDZ SMIGLY NAPIPARANCSA

(VARSÓ.) Ridz Smigly marsall a lengyel hadsereghez napiparancsot adott ki, amelyben utalva a német részről történt támadásokra, felhívja a katonaságot és a hadsereget, hogy teljesítse kötelességét Lengyelország jövője iránt és Isten segítségével és saját erejével vívja meg nagy harcát. A kiáltvány ezután a lengyel hadsereg hősiesség magatartására apellál.

ÚJABB TÁVIRATI JELENTÉSEK

(VARSÓ.) (Rador.) A német repülőgépek szombaton Puck, Radom, Modin, és Krakkó városokat újból bombázták. A lengyel tüzéség három gépet Krakó, négyet pedig Gdynia közelében lelőtt.

(RÓMA.) (Rador.) Az uralkodó kihallgatáson fogadta Mussolinét, aki jelentést tett a helyzetről.

(BERLIN.) (Rador.) A német csapatok előnyomulását tovább folytatják. A jablonkai hágó a német csapatok birtokába került.

(BRÜSSZEL.) (Rador.) A Maginot-vonal környékéről 3000 olaszt kitelepítettek és külön vonaton Brüsszelbe küldötték, ahonnan a belga kormány engedélyével Németországon át hazamennek.

(BERLIN.) (Rador.) Ribbentrop külügyminiszter a berlini lengyel követnek jegyzéket adott át, hogy a német repülőgépek tevékenységüket kizárólag a katonai jellegű helyiségekre korlátozzák, azzal a feltétellel, hogy lengyel részről is hasonlóképpen cselekedjenek. Ellenkező esetben erőlyes megtorlókat tesznek.

(BERLIN.) (Rador.) Angliával minden telefonösszeköttetés megszűnt.

(BERLIN.) Lipsky lengyel nagykövet szombaton elhagyta Berlint, de a követség néhány tagja még ott maradt.

(BERLIN.) A Führer a nem súlyos ügyekben amnesztiát adott a hadsereg tagjainak

(KAUNAS.) A vasuti és telefonösszeköttetés Lengyelország és Litvánia között megszakadt.

(BRÜSSZEL.) Belgium védelmi jellegű katonai intézkedéseit tovább folytatja.

(BERLIN.) A színházakban és a vendéglőkben megtették a szükséges légvédelmi intézkedéseket.

(BERLIN.) (Rador.) Mahrisch Ostrauból jelentik: Oderbergben a német lakosság kitörő örömmel fogadta a bevonuló német csapatokat. A lengyel őrség kivonulása előtt a levegőbe röptette a ritibori hidat, de azt a német utászok hamarosan helyreállították. A városban a harc nyomai alig láthatók.

(PÁRIS.) Daladier miniszterelnök tegnap Gomelin tábornokkal és Herriot kamarai elnökkel, Bonnet pedig a francia nagykövettel folytatott hosszabb tárgyalásokat.

(HELSINKI.) A nemzetközi olimpiai bizottság úgy határozott, hogy az olimpiai játékokat minden körülmények között megtartja azoknak az országok

nak részvételével, amelyek képviseltik magukat.

(KAIRÓ.) Az uralkodó törvényrendeletet írt alá, amely az egyiptomi hadsereg főparancsnokságával az uralkodót bizza meg.

(VENTIMIGLIA.) Franciaországból tömegesen érkeznek az olaszok haza. A vonatokat még közlekednek, de nagyon rendetlenül.

(RIO DE JANEIRO.) Brazília és a többi államok semlegesek maradnak.

(BERLIN.) A hivatalos Hamburger Fremden Blatt kiemeli, hogy a nyugati hatalmak részéről történő esetleges beavatkozás nem találja Németországot elszigetelten. Molotov leszögezte Oroszország magatartását. Olaszország barátságát számos európai válság idején beigazolta és semmiféle bizonyítja a demokrácia számításait Japánra vonatkozólag. Az Egyesült Államok elnökének pedig a közvélemény nyomása alatt ki kell fejeznie azt a reményt, hogy Amerika nem sodródik bele egy európai háborúba.

A párisi kamara ülése

(PÁRIS.) (Rador.) A kamara délutáni ülésén Herriot elnök utalt a rendkívül feszült világhelyzetre, megemlékezve a német—országi meg nem támadási szerződésről. Majd Franciaország kötelezettségének kérdésére tért át kijelentve, hogy Franciaország és Anglia a jelenlegi világhelyzetben egy test, egy lélek. A kamara ezután elvetette Bergery képviselő indítványát egy titkos bizottság alakítására, majd Daladier olvasta föl Lebrun államfő leiratát, amely szerint a háború Közép-Európában kitört és Németország megtámadta Lengyelországot. Franciaország hűségese maradt kötelezettségeihez. A bejelentést kitörő tapskal fogadták, majd Daladier olvasta fel a kormány nyilatkozatát, méltatva a bevonuló hazafias példamutatását. Hangzott, hogy Franciaország mindent elkövetett a béke megmentésére. Ezután a német—lengyel ellenségeskedések megkezdésének előzményeit ismertette, elismeréssel adózva Roosevelt béke fáradozásainak. Megemlékezett Hitler kancellárhoz intézett leveléről és a rákapott válaszlól, majd kiemelte az olasz kormányban békefáradozásait. Lengyelország támadás áldozata lett — mondotta — és bennünket maga mellett talál. Franciaország és Anglia nem engedhetik meg a barátságos lengyel nép elpusztítását. Nem a lengyel—német konfliktusról van

szó, hanem a hitleri diktatura egyik újabb lépéséről, amellyel világhatalomra tör. Azután utalt azokra a lépésekre, amelyeket Németország az utóbbi időben nemzetközi kötelezettségek megszegésével végzett. Franciaország nem érez gyűlöletet senki iránt, de nem engedheti meg, hogy Európa békéjét veszélyeztessék, tehát harcba száll a szabadságért és a szerződések sérthetlenségéért.

ÚJABB LÉGI TÁMADÁS VARSÓ ELLEN

(VARSÓ.) (Rador.) Szombaton délután 20 német repülőgép újabb támadást intézett Varsó ellen. A lengyel repülőgépek felvették a harcot és a támadókat elűzték. Közelebbi részletek még hiányoznak.

(PÁRIS.) (Rador.) A kamara egyhangúlag megszavazta a kormány által kért nemzetvédelmi hiteket. Ugyanakkor jelentik, hogy a szenátusban Chautemps olvasta fel Lebrun elnök leiratát, majd Laval jelentette ki, hogy a szenátus egyhangúlag elfogadja a kormány nyilatkozatát. Laval ezután emlékeztetett arra, hogy Franciaország 1935-ben egyezményt írt alá Rómában Olaszországgal és most ennek az egyezménynek továbbépítésén kellene fáradozni. Azután a szenátus is megszavazta a kért nemzetvédelmi hiteket.

LEGUJABB

(BERLIN.) (Rador.) Hadseregtechnikai okokból a berlini, breslaui, továbbá a leipzig, boémiai és Deutscherland rádiók nem adnak szabályszerű programot, hanem katonai jellegű közléseket adnak le. A többi rádiók programszerűen dolgoznak tovább.

GAYDA CIKKE

(RÓMA.) (Rador.) Virginio Gayda cikket írt a Giornale d'Italia hasábjain. Megállapítja, hogy a német—lengyel víszály második napján a csapatok zöme még nem bocsátkozott harcba és a harcok csak a két országra korlátozódtak, de a párisi és londoni ultimátumok arra vallanak, hogy a víszály kiszélesül és a csoda árán kerülhet csak el ez. Gayda megállapítja, hogy a víszály kiéleződése most kizárólag Anglia és Franciaország kezében van. Olaszország a legnagyobb politikai és diplomáciai éberséggel viseltetik az események iránt és készen áll, hogy egyidőben szolgálja az olasz nemzetet, illetve a béke ügyét.

(PÁRIS.) (Rador.) Páris külső képe szombaton sokat változott. A gyalogjáró forgalom jelentősen megszűnt, a taxiforgalom a minimumra csökkent, az autóbúszforgalom pedig csaknem teljesen megszűnt. A földalatti vasutak még közlekednek, de az egyes vonatok csak igen nagy időközökben indulnak. Az áruházakban és bankokban továbbá a vendéglőkben normális az élet. Közben folyik a város részbeni

polgári kiűritése. A mozgósítás lebonyolítása simán halad.

(GENF.) A Neuer Züricher Zeitung budapesti jelentés alapján közli, hogy Magyarország semmiféle mozgósítási lépést nem alkalmazott, csupán egyéni behívások történtek. Magyarország reméli, hogy a válság békés megoldást fog nyerni.

(BERLIN.) (Dunaposta.) Német részről kijelentik, hogy Chamberlain kijelentése tévedésen alapul. Maga az angol nagykövet ismerte el, hogy Varsó igen is tudott a javaslatokról, de kijelentette, hogy nincs felhatalmazása tárgyalni. Chamberlain beszédében egyéb ként is több súlyos tévedés van.

(LONDON.) (Dunaposta.) Henderson nagykövet újabb látogatást tett Ribbentropnál és közölte, hogy Anglia hajlandó újabb békés közvetítésre. Angol részről hangsúlyozzák, hogy Franciaország és Anglia előzőleg még egy utolsó ultimátumot intéztek Németországhoz és csak annak elutasítása esetén 24 órával következne be a hadüzenet.

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A francia kormány — hírszerint — nemzeti segítség kormányává alakul át, amelyben a szociáldemokraták is tárcát vállalnának, továbbá a jobboldali radikálisok is. Marin valószínűleg belép a kormányba.

(BUDAPEST.) (Dunaposta.) Kormányrendeletre a napilapok terjedelmét korlátozták.

(PÁRIS.) A francia titkos tanács tegnap ülést tartott. Ugyanakkor a

kormány felhatalmazást kapott a 10 és 20 frankos ezüst és az 5 frankos nikkel pénzek bevonására, amelyeket papírpénzekkel cserélnek ki.

(LONDON.) Éden még sem lép be az angol kormányba.

(DUBLIN.) Írország néhány tartalékos korosztályt mozgósított.

(PÁRIS.) Strassbourg város polgári lakosságát a hatóságok a városból való távozásra szólították fel. A francia majnai síkság területéről szintén el-távolítják a lakosságot és akik nem távoznak, az ország belsejében helyezik el baraktáborokban.

(BERLIN.) Hitler táviratban közölte Roosevelttel, hogy a német repülőgépek utasítása értelmében nem fognak nyílt városokat bombázni.

(LONDON.) Halifax az újságíróknak kijelentette, később pedig a lordok házában megismételte, hogy a nemzetközi helyzetről nyilatkozni nem áll módjában. A lordok háza háromperces ülést tartott, majd vasárnapra halasztották el az ülést, amikor a lordok háza az alsóház együttes ülést tartanak.

(RÓMA.) Mussolini rendkívül nagy diplomáciai tevékenységet fejt ki, hogy az utolsó pillanatban is valami békés kibontakozást tegyen lehetővé Páris és London teljes támogatása mellett.

(LONDON.) Egy lengyel szemtanú a Reuter varsói tudósítójának kijelentette, hogy a német repülőgépek polgári lakosokra egyáltalában nem dobtak bombákat és valótlán az a hír, hogy Varsó lángokban állana. Az angol fővárosba a legellentétesebb hírek érkeztek a német és lengyel repülőgépek pusztításairól. Többek között olyan hírek, hogy Gdyniában a lengyel légvédelmi ütegek 2 német gépet lelőttek, hogy a német hadiflotta Gdyniát erősen bombázta, hogy a lengyel hadsereg mindenütt a határon áll és több német támadást visszavert. Az angol kormány az ügyről azonnal jelentést kért varsói követtől, aki közölte, hogy ezeknek a híreknek nagyrésze valótlán. Tény ellenben, hogy a lengyel légvédelmi ütegek Varsónál két német gépet lelőttek, amely a város közepén zuhant le. Az idevonatkozó jelentéseket mindig fenn tartással kell fogadni, ha nem hivatalos jellegűek.

Sestedsés

FÉNYESEN SIKERÜLT KISS CSUCS-JAVÍTÓ KISÉRLETE. Szombaton délután a kolozsvári Károly király parkban Kiss György, a KAC nagytehetségű atlétája kísérletet tett az 1800 méteres síkfutás román csúcának megdöntésére. A kísérlet fényesen sikerült. Kiss György 2 p 35.2 mp alatt futotta meg a távot és ezzel lényegesen megjavította Lapusan (Viforul Dacia) 2 perc 39.4 mp-es csúcseredményét. Vasárnap délután a 2000 méteres síkfutás csucs ellen intéz rohamot a kitűnő KAC atléta.

Elmarad a lengyel—román válogatott labdarugómérkőzés. A szeptember 24-ére, Bukarestbe kitűzött román—lengyel válogatott labdarugómérkőzést a háború feszültsége miatt bizonytalan időre elhalasztották. A mérkőzés helyett valószínűleg a bajnoki fordulót játsszák le.

Nem rendezik meg Garmichpartenkirchenben a téli olimpiát. Berlinből jelentik: A német olimpiai bizottság hivatalos közleményben lemondta a téli olimpiai játékok megrendezését a most kibombált háború miatt.

RIFENSIA—RAPID 5:3. Bukarestben folyt le a két csapat barátságos mérkőzése, amelyet a temesváriak szép játékkal nyertek meg.

Új gyalogló világcucs. Rigából jelentik: Michelsen, a svéd atléta a 20 kilométeres gyaloglás világcúcsát 1 óra 3 perc 58.4 mp-re javította.

— Bezárult a Társadalmi Szolgálat kiképző tanfolyama. A Társadalmi Szolgálat kiképző tanfolyama a kolozsvári tanítóképző intézetében bezárult. A tanfolyam bezárása ünnepélyes keretek között történt. Ez alkalommal dr. Júliu Hatieganu, a Társadalmi Szolgálat Szamostartományi kerületi igazgatója és egyetemi tanár tartott lelkes beszédet, majd Atanasie Popa iskolafelügyelő, Dimitrie Goga professzor, Dragasanu mérnök és mások tartottak alkalmoszerű beszédeket.

Apróhirdetések

APRÓHÍRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelzés és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

Nagyteljesítményű **EXCENTER** és **FRICTIOS PREST** kifogástalan üzemi állapotban sürgős megvételre keressünk. Triumph S. A. Cal. Reg. Carol 118. (3321)

TELJESEN új kombinált szoba berendezés eladó. Str. Docebal 48. Megtekinthető délután 2-4 között. (3414)

CSIKÓBUNDA jókarban eladó. Cal. Reg. Ferdinand 34. I. em. 11. (3520)

Eladó emeletes ház

P. Unirii-től 50 lépésre 16 lakrészrel 4 üzlethelyiséggel. Évi jövedelem 6 százelek. Bankadósság átvethető. Esetleg ráfizetéssel elcserélhető kisebb új emeletes házzal. Cím: dr. Asztalos Sándor Cal. Reg. Ferdinand 7. Tel.: 14-84.

NAGYON szép abszolút modern cseh-szlovákiai fehér mély gyerekkocsi kifogástalan állapotban olcsón eladó. Str. Cuză Vodă 12. (3684)

KÜLÖNFÉLÉK

IZLETES, tiszta helyről való kimondott házikosztot keresek a Marianum közelében kihordásra. Cím a kiadóban. (3607)

ÓTEZER lej kölcsönt keres urinő rövid időre. Címeket „Biztosítékot adok” jelgére a kiadóba. (3635)

OKTATÁS

EGYÉVES kereskedelmi tanfolyamra jelentkezés, beiratkozás Cal. Reg. Carol II. 26. (2484)

KIADÓ LAKÁS

LAKÓTÁRSAT keres egyedülálló uriaszony 3 szobás komfortos lakásába, különkiosztással, esetleg teljes ellátással is. Szolid egyetemi hallgatót is szívesen vennék. Címeket „Uri otthon” jelgére a kiadóhivatalba kérek. (3602)

KIADÓ október 1-re 2 szoba, konyha, elő- és fűdőszoba, Calea Motilor 147 alatt. Érdeklődők: Str. Sincăi 11.

Rádió

SZEPTEMBER 4. Hétfő.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor, torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadók. 7.45: Műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, időjárás-jelentés, kulturális és sport hírek, vízállás-jelentés. 13.45: és 14.10: Hírek. 15.10: Időszéri anyag. 19: Csevegés. 19.17: Román zenelemezek. 20: Felolvasás. 20.15: Lemezek. 21.05: Serbescu zongoraművész hangversenye. 21.35: Bonisch csellóművész estje. 22: Hírek. 22.15: Reklámműsor. 22.30: Hírek magyar nyelven. 23: Hírek. 23.15: Vendégloki zene.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, éltrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Hanglemezek. 13.40: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfelőrá 17.45: Hírek. 18.10: Szalonötös. 19.10: Előadás. 19.40: Zenekar. 20.15: Hírek. 20.25: Énekegyüttes. 20.50: Előadás. 21.20: Zenekar. 22.40: Hírek. 23: Cigányzene. 24.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

— **AZ IGAZSÁGÜGYMINISZTER ELRENDELTE A SZENT SPIRIDON KÓRHÁZ ÜGYVEZETÉSÉNEK FELÜLVIZSGÁLÁSÁT.** Bukarestből jelentik: Iamandi igazságügyminiszter elrendelte a iasii királyi ítélőtábla ügyészségének, hogy vizsgálja tüzetesen felül a Szent Spiridonról elnevezett kórház egész ügyvezetését és számadásait, mert alapos a feltevés, hogy a nagyfontosságú közegészségügyi intézmény 1935—37. évi ügyvezetésében súlyos szabálytalanságok történtek.

— **ROMÁNIA EBBEN AZ ÉVBEN 940 VAGON BORT VITT KI NÉMET-ORSZÁGBA.** Bukarestből jelentik: Románia ebben az évben eddig 940 vagon bort szállított ki Németországba. Az exportbor legnagyobb része szesszel kevert volt és azt a konyak keverésére használták fel. A kiszállított mennyiség legnagyobb részét a romániai szőlőtermelők szövetkezetének szövetségétől vásárolta Németország.

Nagyszabású légvédelmi gyakorlat a fővárosban

Mit kell tudnia minden állampolgárnak légitámadás esetén?

(BUCURESTI.) Az egész ország területén légitámadás elleni védelem megszervezésének és végrehajtásának legfőbb parancsnokságát a tengerészeti és légügyi minisztérium vette át. A fővárosban a tegnapi napon nagyszabású légvédelmi gyakorlatot tartottak a főközpontban. A riadójellettel értesített tűzoltóság délután 5 órakor vonult ki a feltételezett támadás színhelyére, ahol elsősorban a tengerészeti és légvédelmi minisztérium tisztjei részére tartottak bemutató mentőgyakorlatokat. Annak érdekében, hogy az ország minden egyes lakosa megfelelően tájékozott legyen, hogy esetleges ellenséges légitámadás esetén milyen védelmi intézkedést köteles megtenni az ország és a saját maga érdekében is Paul Theodorescu tengerészeti és légügyi miniszter értékes szakértő munkatársaival a kiképző tanfolyamok egész sorozatát szervezte meg, amely tanfolyamokon a résztvevőket megfelelő gyakorlati utasításokkal látták el: Hogyan kell kezelni, használni és megőrizni a gázálcot és hogyan kell légitámadás esetén a kijelölt óvóhelyeken menedéket keresni és ott hogyan kell viselkedni.

A fővárosban megtartott nagyszabású légvédelmi gyakorlat során a minisztérium tisztjeit és családtagjait szakértők tanították meg a szükséges teendőkre és a megjelentek valamilyen nyelven kipróbálták a gázálcot, amellyel felszerelve a gázzal megtöltött kamarákba mentek és e kísérlet során fényes beigazolást nyert, hogy a kiosztott gázálcok minden tekintetben kifogástalanok és tökéletesen működtek. A bemutató rendkívül értékes és hasznos gyakorlati eredményekkel járt.

Ajánlatos, hogy az össze hatóságok, intézmények kövessék a tengerészeti és légügyi minisztériumnak ezt a szemléltető példáját és a vármegyei polgármesterei hivatalai pontosan teljesítsék és a lakossággal is hajtassák végre a tengerészeti és légügyi minisztériumnak a légitámadás esetén való védekezés módozataira vonatkozó utasításait. Csak ilyen módon nyerhet gyakorlati megvalósítást a légitámadás elleni védekezésről szóló törvény és csak ezek pontos betartása esetén mentesülhet a polgári lakosság azokról a veszélyektől, amelyek az esetleges ellenséges légitámadással kapcsolatosak.

A Radar rövid távirati jelentései

(ANKARA.) Ismet Inonu török államfő kihallgatáson fogadta az angol nagykövetet, aki az angol uralkodó személyes üzenetét és szívélyes jókívánságait adta át, hangsúlyozva, hogy Nagybritánia uralkodója nagy meglepéssel veszi tudomásul a két országot összekapcsoló baráti viszonyt. A török államfő megköszönte VI. György király üdvözlését, amelyeket hasonló melegségű szavakkal viszonozott, kérve azoknak az uralkodóhoz való továbbítását.

(WASHINGTON.) Potoczky lengyel konzul Hull külügyminiszterrel közölte, hogy Lengyelország Roosevelt felhívásának eleget téve elfogadja a javaslatot, miszerint ne bombázzon nyílt városokat és a polgári lakosságot. Ugyanakkor a lengyel kormány rámutat arra, hogy a németek viszont a nyílt városok és a polgári lakosság bombázásával kezdték meg a hadjáratot.

(LONDON.) A tengerügyi hivatal megtiltotta a drótműkölt táviróvonalak használatát magánfelek által a brit és ir kikötőkben és az angol normand-szigeteken.

(OSLO.) Norvégia a semlegességének biztosítására szükséges csapatokat fegyverbe hívta.

(SZÓFIA.) A sajtóigazgatóság a lapokat felhívta, hogy őrizzék meg szigorú tárgyilagosságukat Bulgária semlegességi álláspontjának megfelelően.

(VARSÓ.) Beck külügyminiszter tegnap az apostoli nunciust, továbbá francia, angol, amerikai és japán nagyköveteket fogadta.

(VARSÓ.) Lengyelországban kihirdették az ostromállapotot.

(BELFAST.) Lord Craigovan Észak-Írország miniszterelnöke nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy mélyen meggyőződött a lojális ir állampolgárokat Chamberlain szavai, ő ugyan csak a saját nevében beszél, de nincs kétsége az iránt, hogy szükség esetén az irak az országnak, királynak és impériumnak szükk.

(VARSÓ.) A polgári lakosság első sorban is a gyermekek és asszonyok kitélepítése a városból a legnagyobb gyorsasággal és teljes rendben folyik.

séges eszközöket a jelenlegi válságban rendelkezésére fogják adni.

(BERLIN.) Hess miniszter, Hitler helyettese és a nemzeti szocialista párt vezetője a párttagokhoz felhívást intézett, hogy mindenki maradjon a helyén és ne intezzen senki a Führerhez kért áziránt, hogy kimehessen a frontra. Adott esetben mindenki meg fogja kapni kellő időben a maga utasításait.

(LISSZABON.) Portugália hivatalosan bejelentette, hogy semleges marad.

(LONDON.) A német nagykövetség főbejáratát bezárták. Egy ajtóra tett hirdetés figyelmezteti az érkezőket, hogy forduljanak információért az utlevélhivatalhoz. Tíz tisztviselő kizárólag a német alattvalók ügyeinek intézésével foglalkozik, akik podgrázsaikkal az épület előtt várják az utolsó utasításokat, hogy miképpen térjenek hazájukba.

(BERLIN.) A polgári gépkocsiforgalom a minimumra csökkent. Csak az orvosoknak áll jogukban sürgős esetekben igény bevenni a taxi-szolgálatot.

(BUCURESTI.) Racinsky bukaresti lengyel nagykövét látogatást tett Gafencu külügyminiszternél, akivel hivatalosan közölte, hogy Lengyelország hadiállapotban van Németországgal. A bukaresti meghatalmazott miniszterek közül tegnap többben tettek látogatást Racinskyknél.

(LONDON.) A News Chronicle szerint Chamberlain felkérte Edent és Churchillt, hogy foglaljanak helyet a kormányban és a két politikus a felhívást elfogadta. Szó van arról, hogy a kormányba a munkáspárt egyik vezetőjét is bevonják.

(LONDON.) Az angol fővárosból a gyermekek, vakok és gondozó nők kitelepítése teljes rendben folyik tovább. Hétfőig hárommillió embert akarnak London területéről kitelepíteni.

(VARSÓ.) A polgári lakosság első sorban is a gyermekek és asszonyok kitélepítése a városból a legnagyobb gyorsasággal és teljes rendben folyik.

Szász tagadólág válaszolt, mire Griga — későbbben adott vallomása szerint — a zárhoz lépett és az ajtót a puskájával próbálta kinyitni. A fegyver közben eldőrt és olyan súlyosan megsebesítette az egyik sarokban kuporgó Szászt, hogy az rövid időn belül kiszívenedett.

A gyilkos csendőrt a katonai törvénszék elé került, amely tegnap Ilarie Popescu ügyvéd-kapitány beszéde után későbbi időpontra halasztotta a tárgyalást.

Egon Nasta a FARR vezértilkára szemlélet tartott Kolozsváron

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Egon Nasta, a Romániai Királyi Repülőszövetség vezértitkára Rotaru repülőparancsnok kíséretében megtekintette a kolozsvári polgári repülőiskolát és annak azt az osztályát, amelyben a motornélküli, tehát a vitorlázó repülésben képezik ki a hallgatókat. A szemlélet során értekezletet is tartottak, amelyen részt vett Cernescu repülőparancsnok is, valamint Sulariu mérnök, a vasuti motornélküli repülőtanfolyam igazgatója és több más szakember. Különböző szakkérdések tárgyalása után a bizottság helyszíni szemlélet tartott azon a területen, amelyen a motornélküli repülési gyakorlatot végzik a hallgatók és ezt a területet minden tekintetben megfelelőnek és alkalmasnak találták.

Valódi angol

szövegetek viselőjét felhívjuk a minden versenyen felüli tiszta gyapju

Dombria

szövegetekre, amelyek szépségben, tartóságban egyenrangúak az angolokkal. 75 centi szélességben 350 lejtől vannak 450 lejtig. Egyedüli elárusítóhely Str. Reg. Maria 4. Bejárat Str. Brătianu 19. felől is. Két szoba, konyha lakásomra társnőt keresek. Komoly háziszövészet beállításánál segédkezést vállalom.

Halálosvégi gázolás az apahidai állomáson

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megrendítő halálos szerencsétlenség történt tegnap délután fél 5 órakor az apahidai vasuti állomáson. Samoila Grigorescu, a Soroca-megyében levő Cristesti községből származó katona a vasuti sinek között járkált és közben nem vette észre a nagy sebességgel berobogó és Nagyvárad—Kolozsvár—Bukarest között közlekedő gyorsvonatot, amelynek kerekéi borzalmas módon összeroncsolták a szerencsétlen katonát. A vasuti állomás személyzete a szerencsétlenséget látva azonnal segítségért fordult a kolozsvári Grigorescut beszállították a kolozsvári sebészeti klinikára, a szerencsétlenség utközből meghalt. A szerencsétlenség ügyében a hatóságok folytatják a vizsgálatot.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Kissé bozult idő, hőmérsékletcsökkenéssel, később felmelegedés.

— **AZ IPARVÁLLALAT FELROBBANT KAZÁNJA MEGÖLT KÉT MUNKÁST, EGYET SÚLYOSAN MEGSEBESÍTT.** Bukarestből jelentik a Radar: A Muscelme gyében levő Ravana községben felrobbant a Furnichescu-féle iparvállalat gépházának kazánja. A kazán szerterepülő darabjai megölték Slaninoiu Constantin és Gheorghe Jordache munkásokat, míg Gheorghe Voicu munkás súlyos sérüléseket szenvedett. A robbanás ereje teljesen megsemmisítette az egész gyárpületet. A bevezetett vizsgálat során eddig még nem tudták megállapítani, hogy a borzalmas szerencsétlenséget mi idézte elő.

Agyonlőtte a férjet a tetten ért udvarló

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Ez év tavaszán Szász Vasile szatmármegyei Bocaközségbeli lakos hosszabb utra indult és egyedül hagyta fiatal feleségét. Nagy volt a meglepetése, amikor visszatért, hogy zárva találta házának ajtaját, de amikor bekopogtatott, gyanús beszélgetést hallott. Betört az ajtót és ott találta félreérthetetlen helyzetben feleségét Griga Coman csendőrszakaszvezetővel. Heves vita keletkezett a két férfi között. Szász kitalálta

totta lakásából az udvarlót, aki bosszút forralva eltávozott.

Egy félóra múlva fegyverrel kezében visszatért. Nem volt egyedül, vele volt több csendőrkatoná, akiknek azt a parancsot adta, hogy Szászt fogják el és hozzák a csendőrszere. A megremült pzdádkodó látta a háza előtt gyülekező katonákat s ezért a csürbe menekült, ahol magára zárta az ajtót. Rövid keresés után rábukkantak és Griga fejszélította, hogy jöjjön ki.

Gépkocsiszerencsétlenség érte a kolozsvári katonai fogház parancsnokát és családját

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Súlyos autószerencsétlenség történt a Kolozsvár-Szászrégen közötti országúton. Dumitru kapitány, a kolozsvári katonai fogház parancsnoka feleségével és két gyermekével magángépkocsin Kolozsvárról Szászrégen felé utazott. Az ut egyik kanyarulatánál a gépkocsit vezető sofőr ki akart kerülni egy előtte haladó szekeret, miközben nagyon kanyarította a kormánykereket és a gépkocsi az országút árkába fordult. A szerencsétlenség következtében Dumitru kapitány és a gépkocsit vezető sofőr súlyos sérüléseket, a százados felesége és a két gyermek pedig könnyebb sérüléseket szenvedtek. Valamennyiüket beszállították a szászrégeni kórházba, ahol gondos ápolás alá vették őket.

A piac legújabb eseményei

A napokban a következő újabb építkezési engedély iránti kéréseket adták be a kolozsvári polgármesteri hivatalhoz: Spielmann Mór emeletes házat építtet Oasannu uccai telken. Erdős Ferenc Amurg-ucca 50. számú telken családi házat építtet. Joó Károly Andrei Muresan 79. számú ingatlanon építtetik. Udrea Kornél Amurg-ucca 48. szám alatt kezd meg építkezését.

A kolozsvári katonai kórház szeptember 11-én versenytárgyalást tart, a kórház gyógyszeritára butorizának beszerzésére.

A kolozsvári egészségügyi hatóságokat már hosszabb idő óta foglalkoztatja az a kérdés, miképpen lehetne Kolozsvár tejjelátvitását a jelenleginél jobban és helyesebben megszervezni. Most az a terv merült fel, hogy rövidesen a Kolozsvárra szállító vidéki tejes-gazdákat szövetkezetekbe tömörítik. Ezeknek a szövetkezeteknek az egészségügyi ellenőrzése már könnyebben lesz megoldható és egyben azt is biztosítani lehet, hogy a szövetkezetek a kor követelményeinek színvonalán álló berendezést szerezzenek be.

Hírek szerint közelebből még egy kavaház nyílik Kolozsváron, melynek céljaira egy Regina Maria-uccai vendéglő helyiségeit fogják átalakítani.

— A MUNKAKAMARÁK KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA GONDOSAN VIGYÁZ A HADBAVONULT MUNKÁSOK ÉRDEKEIRE. Bukarestből jelenti a Rador: A fegyvergyakorlatra behívott és részben hadbavonult munkások hozzátartozói beadványt intéztek a munkakamarák központi igazgatóságához, amelyben azt kérték, fordítson gondot azoknak a munkásoknak hozzátartozói érdekére, akik a háza iránti kötelezettségük teljesítése érdekében kénytelenek voltak munkahelyükről eltávozni. A munkakamarák központi igazgatósága a tegnap este megtartott gyűlésen leszögezte, hogy az arra illetékesek a leggondosabb felügyeletet gyakorolják a fegyvergyakorlatra behívottak szerzett jogainak tiszteltetését tartására és minden tekintetben szigorúan alkalmazzák a munkaadókkal az 1939. évi május 8-án megjelent Monitorul Oficial 105. számában vonatkozó rendelettel 60. szakaszát, amely pontosan előírja, hogy a fegyvergyakorlatra behívott, vagy a hadbavonult munkásokat és azok családtagjait milyen ellátás és illetmény illeti meg a családfő távolléte alatt.

— Vitriollal mérgezte meg magát egy elkeseredett ember. Craiovárból jelenti: Ghidici községben megdöbbentő módon követett el öngyilkosságot Dumitru Motateanu gazdálkodó. Vádsárolt őt lejtett egy gyertyát és egy másik üzetben pedig 4 lejtett vitriolt. Odahaza a vitriolt limonádéval keverve megitta, hátára feküdt, kezéve véve a gyertyát meggyújtotta, azután a gyertyát a szájába vette. Nehány perccel később borzalmas kínok között kiszívedett.

Drágítást kérnek a pékek, lisztkereskedők és mészárosok az árvizsgáló bizottság hétfői ülésén

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Hétfőn tartja legközelebbi ülését a kolozsvári árvizsgáló bizottság, amelynek tanácskozásai elé a városi polgár mindenkori aggodalommal tekint. Érthető is ez, mert az árak alakulásának passzív tényezője a városi polgár. Itt dől el: emelkedik-e, csökken-e a szűkreszabott költségvetése. A kormány rendelkezése folytán az árvizsgáló bizottság az utóbbi időben erőteljes kezzeletintézi az árak ügyét és a polgár megelégedéssel tapasztalja, hogy erős fék tartja vissza a szűkreszabott költségvetése ellen irányult offenzívát, amely hol a mészárosok, hol a liszt- és fatereskedők, mások pedig a pékek részéről veszélyeztetik.

Az árvizsgáló bizottság hétfői ülésének tárgysorozatán a lisztkereskedők, pékek és mészárosok áremelési kérése kerül letárgyalásra. A lisztkereskedők és a pékek arra hivatkoznak, hogy az új buzaértékesítési törvény jelentősen megdrágította a buza árát, úgyhogy az már nincs arányban a jelenleg érvényben levő maximális árakkal. Szükséges tehát a liszt- és kenyérárak bizonyos arányú felemelése. A mészárosok viszont azt fejtik, hogy a megélénkült kivétel megdrágította, sőt megne-

hezítette az állatbeszerzést és a hússzükségletek biztosítása egyet jelent a ráfizetéssel, mert a húsárak ma már sok esetben a nagybani árak szintjénél is alacsonyabban vannak megállapítva. Következésképp szükséges az árak arányosítása.

Hogy milyen álláspontot helyezkedik az árvizsgáló bizottság az áremelési kérésekkel szemben, azt még most nem igen lehet tudni. Bizonyára kellő mérlegelés tárgyává teszi azt a körülményt, hogy bár bizonyos árhullámzások észlelhetők a piacokon, a polgárok, munkások fizetése nem változott és újabb terheket nem tudnak vállalni.

Még egy nagyon fontos szempont vár tisztázásra az árvizsgáló bizottság előtt. Ez a tűzifakérdés. A város vezetősége hónapokon át nem szabályozta a tűzifaárakat és

ma az a helyzet, hogy a tűzifa szinte megfizethetetlen a kisemberek számára. A tél küszöbén kívánatos lenne, hogy az árvizsgáló bizottság javaslata alapján a város vezetősége radikálisan letörné a tűzifadrágulást és megállapítaná a tűzifa maximális árát.

Kinos botrány játszódott le két kolozsvári vállalkozó között a Főtéren Miért támadta meg Camarasan vállalkozó Reich Jenő mérnököt?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Hatalmas botrány játszódott le tegnap a kora délutáni órákban a Piata Unirii-téren. az Olasz-Román pénzintézet épülete előtt. Camarasan monostori vállalkozó megállította Reich Jenő kolozsvári közismert építésmérnököt, akivel előbb összeszólalkozott, majd hangos veszekedésre fajult a vita és végül tettelegességre került a sor. Közben hatalmas tömeg gyűlt össze az Unirii-téren, a közeli üzletekből kiszaladtak a kíváncsi emberek, rövid időre még az autóbúszközlekedés is fennakadt és mindenki szemtanúja akart lenni a botránynak, amelynek előzményei a következők:

Tegnapelőtt a városi vágóhidnál a polgármesteri hivatal közmunkára árlejtést tartott, amelyen résztvett Camarasan vállalkozó és Reich mérnök

vállalata is. Camarasan állítása szerint az ő ajánlata egymillióhétszázezer lejről szólt. Ennyiért volt hajlandó vállalni a kérdéses közmunkát, míg Reich mérnök kétféle millió lejes ajánlattal vállalkozott a munka elvégzésére és a bizottság a jelentős árkülönbözet ellenére is a Reich mérnök drágább ajánlatát fogadta el és őt bízta meg a munka végrehajtásával.

Camarasan tegnap délután a mellőzése miatti elkeseredésében előbb súlyos szemrehányást tett Reich mérnöknek, majd megrendezte az épületes botrányt, amelynek a rendőrség közbelépése vetett véget. A szorongatott helyzetbe került mérnök a rendőrség bűnügyi osztályán feljelentést tett a vállalkozó ellen. A rendőrség megkezdte a kinos ügy szereplőinek és szemtanúinak kihallgatását.

Dr. Marcus színművészeti felügyelő elnökletével

Összeült és fontos

kérdésben hozott határozatokat az erdélyi magyar színtársulatok igazgatóinak konferenciája

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Szombaton délután 10 órakor ült össze dr. Marcus István színművészeti vezérfelügyelő elnökletével az erdélyi magyar színtársulatok igazgatóinak testülete, hogy megtárgyalja a jövő évi éviad vonatkozólag az erdélyi színművészet létérdekeit érintő kérdéseket és ugyanakkor tiszta helyzetet teremtsenek az állam segédkezelésének bevonásával mindazon ügyekben, amelyek még e téren tisztázatlanok voltak és megoldásra vártak. A gyűlésnek — mint már előbb említettük — elnöke dr. Marcus István színművészeti vezérfelügyelő volt, titkára Gróf László. A megbeszélésen megjelentek: dr. Kádár Imre, Szabadkai József, Tiboldi Zoltán, Mihályi Károly, Jódó Károly, Haller Károly, Zilahy Albert, Salgó Jenő, Hegedűs Miklós, Kozma Hugó, Székely Sándor és Hevesi Miklós. Kimentettek magukat Szendrei és Antal színiigazgatók.

A gyűlés elején felolvasásra került a kultuszminisztérium 36.861. számú rendelete, amely az előadásra kerülő darabok szövegének egységesítéséről és a darab-egységesítéséről intézkedik. Miután erre a tárgyra vonatkozólag elhangzottak a hozzászólások, megállapítás jött olyan értelemben, hogy az eddig engedélyezett 40—50 darab után esetleg engedélyezés végett benyújtott darabok szövegei csak

dr. Marcus által eszközölt egységesítés és átnézés után kerülhetnek előadásra, miután ezt a megfelelő katonai cenzúrának is alá vetették.

A gyűlés következő pontjaként a színpadon használatos egyenruha-kérdés szerepelt, amelyre vonatkozólag szintén megbeszélés jött létre. Utána felvetették azt a kérdést, hogy egyes társulatok működését bizonyos kerületekre kellene korlátozni. Erre vonatkozólag dr. Marcus vezérfelügyelő kijelentette, hogy ebben a kérdésben a minisztérium álláspontja a régi marad, a jelenlegi helyzeten semmiféle változás nem történik, csak abban az esetben, ha maguk az érdekelt igazgatók megegyeznek.

A gyűlés ezzel véget is ért. Dr. Kádár Imre a színiigazgatók nevében köszönetet mondott dr. Zsigre Miklós kultuszminiszternek, dr. Tataru Coriolan királyi helytartónak, Sadoveanu kultuszminisztériumi államtitkárnak, dr. Hodor Victor tartományi titkárnak és dr. Marcus István színművészeti vezérfelügyelőnek magas támogatásukért, amelyben a kisebbségi színjátszás ügyét részesítették, majd pedig miután üdvözlő táviratot szerkesztettek meg dr. Zsigre Miklós miniszternek és Sadoveanu államtitkárnak, a gyűlés résztvevői eltávoztak.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A brit főváros tanácsa a városi adóból befolyó jövedelem egy részét a hadiköltségekhez való hozzájárulás képpen felajánlotta a kormányzatnak.

(LONDON.) Az utolsó 24 órában különböző vidéki városokban 2 bombamerénylet és 4 gyújtogatás történt. A tettségek, a hatóságok véleménye szerint, minden esetben ir terrorista voltak.

(LONDON.) A Tilbury dokkok védelmére speciális légvédelmi szervezeteket létesítettek, amelyekben a szolgálatot jó részt önként jelentkezők látják el.

(PÁRIS.) A Louvre igazgatósága megkezdte a múzeum értéktárgyainak menekítését. A „milói Vénusz” már ismeretlen helyre el is szállították.

(PÁRIS.) A Szajna departement prefektusa rendeletet bocsátott ki, amely megtiltja a Szajna és a magánhajózást és a hálózattal való halászatot.

(STOCKHOLM.) Gusztáv svéd király elnökletével államtanács volt, amely felülvizsgálta a kormány eddigi kivételes törvénytervezetét és jóváhagyta azokat.

(HELSINKI.) A finn kultuszminisztérium hivatalosan cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint az olimpiai stadion építkezéseit beszüntették volna.

(ANKARA.) A török kormány ma délután rendkívüli minisztertanácsot hívott össze, amely foglalkozni fog a jelenleg Londonban időző katonai küldöttség helyzetével. A kormány további lépéseiről nagy érdeklődés nyilvánul meg.

(BELFAST.) A postahivatal épülete ellen merényletet kíséreltek meg. A pokolgépet azonban véletlenül folytán sikerült idejekorán ártalmatlanná tenni.

(NOVOSZIBIRSZK.) A város közelében súlyos vasúti szerencsétlenség történt, amelynek 21 halálos áldozata van.

(LA PAZ.) A kormány több külföldi laptól megvonta a behozatali engedélyt, miután azok azt a hírt közölték, hogy German Busch elnököt politikai ellenfelei tetteik el láb alól.

(MONTEVIDEO.) Az uruguayi repülő-társaság egy kiránduló gépe 4 kiszolgálójával és 11 utasával együtt két napja eltűnt. Keresésére katonai gépek vezényeltek ki. Attól tartanak, hogy a gép valahol szerencsétlenül járt.

(CLEVELAND.) A General Motors üzemében kitört sztrájkmozgalom a vállalatnak 7 millió dollár kárt okozott.

(LONDON.) Az angol vasutak mozdony vezetői bejelentették a vállalati igazgatóságoknak, hogy szolgálatukat, tekintettel a háborús bonyodalmakra, eddigi fizetésük ellenében is ellátják, de kérték, hogy ne helyezték őket katonai felügyelet alá.

(STOCKHOLM.) Svédország területén üzemanyagkimelés miatt tilos a magángépkocsizás.

— Változások a vasúti forgalomban.

Bukarestből jelenti a Rador: Az Orient expresszt teljesen beszüntették. Hasonlóképpen a Bukarest—Varsó közötti 51—52-es számú hálókocsiját és a Bukarest—Ostende közötti vonatját 501—502-es hálókocsiját. Az I., II. és III-ik osztályok közvetlen és hálókocsiját és a Bukarest—Berlin között 503—504-es gyorsvonatot Csernovitz, Orasenin át Csernovitzig korlátozták. A Bukarest—Bécs 501—502-es vonat közvetlen II—III. osztályu kocsija Orasenin át csak Csernovitzig közlekedik. Hasonlóképpen a Bukarest—Varsó közötti 51—52-es vonatját III. osztályu is. A Bukarest—Prága közvetlen járat és Kolozsváron, Biharpuspökin, Budapest és Pozsonyban áthaladó 31—32-es erdélyi Rapid csak Biharpuspökiig közlekedik. A Bukarest—Calais közvetlen hálókocsi Biharpuspöki—Budapest és a 31—32-es Ardeal gyorsvonat csak Bukarest és Budapest között közlekedik. A Bukarest—Páris közvetlen vonalját Aradon, Kürtösön és Budapestén át hasonlóképpen a 201—202-es vonat csupán Bukarest és Budapest között közlekedik.

— Ismeretlen férfi holttestére bukkantak Temesváron. Temesvárról jelenti: Tegnap reggel 6—7 óra között a Vasile Carlov-uccában a járókelők egy eszméletlenül fekvő ismeretlen emberre bukkantak. Azonnal értesítették a mentőket, de mire azok a helyszínre kiszállottak, az illető férfi már kiszívedett. Valószínű szívizélhűdés ölte meg. A holttestet a hatósági intézkedésre beszállították a bonctani intézetbe.

SERV. CENZ. C. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

Iskolanyitás előtt

Elmultak a csendes, békés vakáció napjai és ismét iskolanyitás előtt áll az ország népe. Olyan kérdés ez, amely nemcsak a nevelésügyi személyzetet, az oktatási kérdések hivatott intézőit, a diákok százazreit érinti és érdekli, hanem a szülők óriási tömegeit is. De rajtuk túlmenően azután az ország minden lakóját is. Hiszen a nevelés, a tanítás az a keret, amelyben az emberi élet jórésze leperreg. Ha az iskola valóban az életre nevelt és megfelelő szellemi, erkölcsi, lelki felkészültséggel megedzi növendékeit az élet „nagy iskolájának” vállalására és elvégzésére, úgy ez a további iskolán kívüli pályafutás teljesen felvértezett találgatja a sorsváltozások szírtjei és szakadécai, derűs állomásai és borús örökléte között vándorló embert. Ha azonban a battyu az iskolából hozott szellemi battyu szegényes és szűkös, úgy a rá várakozó megpróbáltatásoknak többször tükés, mint rózsaszirmos utján bizony nagyon is fájdalmas a továbbhaladás.

Az iskolai nevelés tehát mélyseges és örök kihatással van az életre és lélekre. Ettől függ jórészt, hogy pályafutásunk utja hogyan kanyarog. A magunk fölé emelkedés ormaihoz vezet ez az út, vagy pedig a gonoszságok és gyűlölködések lejtőjé felé. És ez is a nevelés és az iskola legfontosabb feladata. Alakítsa igazi lélekkel azt a fiatal tanulókat, aki belépett az iskolafalák közé. Telítse meg lelkét az eszményekre-törekvés, a magasabbrendűség hitével és tudatával. Formáljon ki belőle olyan lelket, amely férfias, erős, szellemileg felkészült, itéleteiben önálló, elhatározásaiban szilárd, jellemében kipróbált, tudásában rendíthetetlen. Egész lelkeket s egész jellemeket neveljen az iskola és itassa át egész gondolatvilágukat az egyetemes emberiség érzésével. Tegye őket az igazság, a jószág és a hűség sérthetetlen Bayard-lovagjaivá, akik gáncs és félelem nélkül akarnak haladni a világban. Tartsa őket távol a mesterségesen szított gyűlölködések légkörétől, a fajok, népek és vallások iránti kicsinyes, vagy ártalmas elfogultságoktól és egész életükre elhatározó módon vesse bele elméjükbe, szívükbe, hogy az igazi emberi életnek becsülést, tiszteletet és értéket csak az ad, ha megtudja becsülni nemcsak önmagát, de másokat is, még ha azok nem is mindenben értenek vele egyet, hogy ha hitüket, vallásukat, meggyőződésüket mélyseges öntudatosság, jellemesség és becsületesség beton-alapjaira rakták.

Rendkívüli jelentősége van ma ezekben a lelki felkavart és lelki kiegyensúlyozatlan időkben az iskolai nevelésének, amelynek falaitól távol kell tartani a mindennapi élet rettenetesen gyűrűző és hullámzó kavargását, s amelynek falai között a legtisztább hitnek, emberszeretnek és testvéri összetartás szellemének kell székelnie. Ha a diák ifjú korában megfelelő nevelést kap, ha nevelői igazán isteni rendeltetés szerint végzik hivatásukat, úgy még ennek a betegeslelkületű korszaknak jellemvonásait is át lehet lassan alakítani az új idők új szellemének megfelelően. El lehet belőlük tüntetni az örök elkülönböztetések és elkülönülések dacosságát, az önzés pusztító makacosságát, az önmeggyőződés minden más felfogást könyörtelenül elnyomni akaró hatalmaskodásait és meg lehet telíteni a szívet és az agyat az egyetemes érvényűség, a minden becsületet, szépet és nemeset magában foglalás tiszta és kristályos világosság gondolataival.

Iskolanyitások idején érdemes mélyen elgondolkozni azon, hogy az ősi „scholák” termei mindenre valók, csak egyre nem: hogy a politikai szellem kihatásai oda bármilyen alakban is beszivároghassanak. Az iskola maradjon a nevelés tisztá-áhitatu, szent temploma, ahova csak ünnepi lélekkel és ünnepi érzésekkel, kitisztult és felmagasult gondolatokkal szabad belépni. Meg kell őrizni ebben a tisztaságában és emelkedett szellemiségét, ha van reá lehetőség, még fokozni és

Mátrai Béla riportja:

Hatvanhárom gyártmányu gépen 80.000 kilométert repült

és mégis csak a flekkenről hajlandó nyilatkozni Bazu Cantacuzino herceg, az ország első akrobata repülője

Dramai interjú három mondatban a LARES legkitűnőbb pilótájával, aki mint motorkerékpár bajnok kezdte meg pályafutását

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az ajtón belép a szolgálatos rádiótávirás és papírlapot tesz Iosipescu polgári repülő-terti parancsnok elé. Rádiogram.

„YRAF indult öt órakor, fedélzetén 9 utassal, 74 kilogramm podgyással, 128 kilogramm ujsággal, 4 kilogramm postacsomaggal, 0.320 kg postával. A gépet vezeti Bazu Cantacuzino.”

A távirat alján a feladás pontos ideje, az adó neve és az állomás: Bucuresti—Băneasa.

— De hiszen ez a híres akrobata-repülő, a legjobb román pilóta — mondom álmélkodva.

— Igen — feleli mosolyogva Iosipescu parancsnok. — A LARES mindent megtesz, hogy minél nagyobb legyen utasainak biztonsága és így történhetik meg az, hogy a társaság szolgálatában alkalmazta az ország legbiztosabbkezü pilótáját.

AZ EZÜSTMADÁR MEGÉRKEZIK

A repülőállomás előtti uton fiatal nő sétál. Könnyű selyem ruhát tapaszta testéhez a szél, finom lábaival lassan elgondolkozva lép és igen gyakran nézegeti óráját. Az érkező gépen, úgy látszik, vár valakit.

Hat óra öt perc. Mintha valahol a föld mélyén elkinzott óriás sóhajzana fel, megszólal a sziréna. A repülőállomás „perronja” pillanatok alatt megélénkül. Egyenruhás repülők, hozzátartozójukat váró férfiak és nők tödülnek ki.

— Tedd fel a szemüved — tanácsolja egyik férfi a mellette álló nőnek. — Hátha nem ismer meg...

Nevetnek. Így akarják megtréfálni az érkező vendéget. A gép már a fejünk fölött van. Kissé elszáll a dombok felé, aztán méltóságteljesen vissza kanyarodik. Egyre lejjebb jár, kerekéi, mint valami karmok, nyulnak ki, hogy belekapaszkodjanak az alattuk elshano földbe.

Alig észrevető zökkenés, a gép már a földön fut, hatalmasat kanyarodik, aztán csillogó orrát a lemenő nap felé fordítva büszkén megáll.

— Hat óra tíz perc — mondja egyik repülő. — Bazu nagyon pontos.

Egy óra tíz perc alatt tette meg a gép a Bucuresti—Kolozsvár közötti utat.

BAZU NEM NYILATKOZIK

Az utasok kiszállanak, a csomagokat kiszedik a gép orrában levő csomag tartóból. Ölelés, csókolózás, már gummikereken gurulnak a csomagok és a gép üresen áll.

Legutolsónak sötétkék, fehéradrágos egyenruhás, fekete markáns arcu férfi lép ki. Mosolyog, vakitanak kifogástalan fehér fogai.

Iosipescu parancsnok, mint a héja csap le rá, becipeli az irodában. Bemutatkozás. Bazu arca elkomolyodik.

— Az igazgatóság határozata értelmében nekünk hivatásos pilótáknak nem szabad nyilatkoznunk, — mondja bocsánatkérően.

De már mosolyog. Én is. Hogyne. Ez volt az első mondat, amit kiszedtem belőle.

— Mióta hivatásos pilóta? — kérdelem türelmetlenül és alig várom, hogy alaposabban kikérdezés alá vegyem. Nekem nem fog nyilatkozni? Hah, nem is lehet elképzelni.

INTERJÚ? — NEM INTERJÚ ...

Bazu Cantacuzino mosolyog és Iosipescu parancsnokra néz.

— Hét éve — mondja a parancsnok. Repülő karrierje alatt 80 ezer kilométert repült.

De ezt aránylag igen rövid idő alatt. Hatvanhárom gyártmányu gépet vezetett és nem kevesebb, mint 500 éjjeli repülést hajtott végre.

— Melyek egy mai pilótának a mestersege folytatásához szükséges elengedhetetlen tulajdonságai, — kérdelem tovább rendületlenül.

Bazu csak villogtatja fehér fogait.

— Régebben a repülőnek vakmérőnek kellett lennie, — válaszol helyette Iosipescu parancsnok. — Ma mindennekélőtt egészségesnek, fegyelmzettnek, óvatosnak és elővigyázatosnak.

Elmultak a régi idők, amikor a repülő

felelőtlenül a gépbe szállott, aztán hajrá, előre, úgy, ahogy lehet. Ma a repülés nem bravur, hanem tiszta, világos-fejű munka, számítás.

Bazu Cantacuzino csak mosolyog és villogtatja fogorát. Helyette kizárólag Iosipescu parancsnok beszél. Hát interjú ez? Fenét ...

A MÁSODIK MONDAT

— Egyébként nagyon meg vagyok elégedve vele, — folytatja Iosipescu parancsnok — egyike a legpontosabb pilótáknak. Százszázalékos pontossággal repül és percnyi pontossággal indul, érkezik.

— Hogyan egyeztethető össze az akrobata-repülés a személyszállító gépek vezetésével — kérdelem, de már egész reménytelenül.

Csoda történik. Bazu megszólal.

— Az én énem kettős, — mondja. — Más vagyok akkor, amikor akrobata mutatványokat végzek, más amikor utasszállító gépet vezetek.

Ilyenkor két cél lebeg szemem előtt: az utas biztonsága és kényelme.

Ez volt a második mondat, amit sikerült kiszednem belőle.

AMIT BAZU ELHALLGATOTT

Még meg tudok annyit, hogy az utasszállító-gépek vezetőit igen gondos kiválogatás után alkalmazzák. Az ország legjobb 20—30 repülőjéről listát készítenek és közülük kiválogatnak egyet, legjobb esetben kettőt. Pitacastól, a repülőtársaság szolgálatkész és mindent tudó soffőrjétől meg tudom, hogy

Bazu Cantacuzino hercegi család sarja. Karrierjét, mint motorkerékpár bajnok kezdte, mint autóversenyző folytatta és jelenleg polgári repülő és havi keresete 60 ezer lej körül mozog.

Beszállunk az autóbába és indulunk a város felé. Mellettem ül ez az érdekes ember. Szeretném megkérdezni terveiről, hogy miért maradt el az oceanrepülés, miért nem sikerült földkörűl utja és arról, hány versenyt és díjat nyert ragyogó pályafutása alatt. Szót sem szölok. Tudom, hogy mosoly volna a válasz és néhány kitérő szó.

Megérkezünk. Leszállunk. Körülötünk hullámszik a korzó, színes, gondatlanul sétáló népe.

— Hová? — kérdelem.

Az Erzsébet-ut elején levő ismert vendéglőt nevezi meg.

— Kitűnő hely — mosolyogja — ott lehet a legkitűnőbb flekkent kapni.

Ez volt a harmadik mondat, amit közel egyórás kérdés-pergőtűz után ki tudtam belőle szedni.

— TIZMILLIÓS UJABB BERUHÁZÁSOKRA KÉSZÜL A KOLÓZSVÁRI EGYETEMI KLINIKA. A kolozsvári egyetemi klinika igazgatósága nagyszabásu újabb beruházási munkálatok elvégzését vette tervbe, amelyeknek költségvetése meghaladja a tízmillió lejt. A klinika vezetősége arra törekszik, hogy ezekkel az új beruházásokkal a fűtési és világítási költségeket csökkentse. Ez a célja részben már eddig is megvalósult, mivel a fűtési és világítási költségek az utóbbi évek folyamán a következőképpen csökkentek: 1929. évben 15 millió lejt, 1930-Lan 10.3 millió lejt, 1931-ben 10.3 millió lejt, 1932—1933-ban 7—9 millió lejt, 1933—34-ben 4.9 millió lejt, 1934—35 évben 5.1 millió lejt, 1935—36-ban 5.8 millió lejt költött a klinika fűtésre és világításra. S ez az összeg azonban azóta nagyjában változatlan. A klinika még 1931-ben nagyszabásu tervet dolgozott ki a technikai berendezés korszerűsítésére. Ezt a tervet a kormány teljes egészében helybenhagyta, azonban a központi árlejtési bizottság sokat törölt belőle, arra hivatkozva, hogy Cluj városának közüzemei kárára lenne, ha a klinika ezek igénybevételéből teljesen kikapcsolódik. A klinika vezetősége most arra törekszik, hogy ehhez az eredeti tervhez nyerje az illetékes tényezők jóváhagyását és a kormányzat anyagi támogatását. Amennyiben ez a törekvés sikerrel jár, a klinika újabb nagyszabásu berendezési munkálatokba fog.



ESTESBEN ES TISZTÍTÁSBAN
tökéletest nyújt a
CZINK-GYÁR

erősíteni kell. A tanár tanítson és neveljen, a diák tanuljon és nevelődjék. Ez és csak ez lehet az iskola kizárólagos feladata, amelytől kormányzatoknak, felelős tényezőknek, szülőknek és mindenkinek, akinek erre mód és lehetőség adatik, a legmesszebbmenő éber-

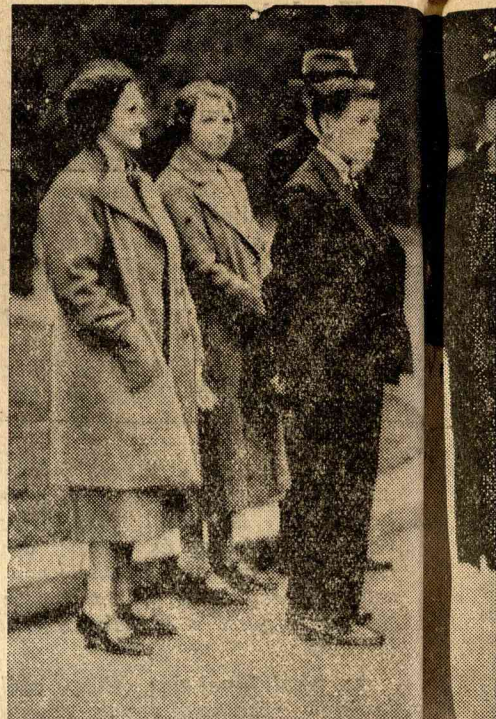
séggel kell távol tartania az emberi gyűlölködés fertőző hullámzónát. Mert ha nem ez történik, úgy a jövő nemzedékek utja talán még kilátástalanabbá válik, mint a mi keserű, átkos korszakunké. Talán még kilátás-



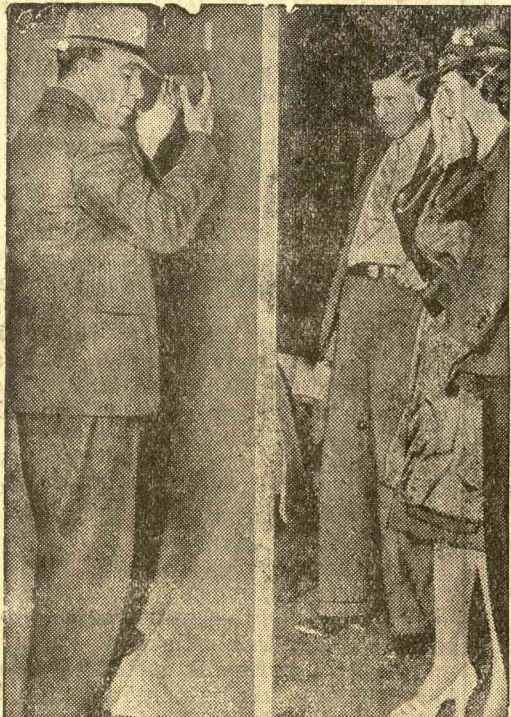
UTBAN MOSZKVA FELÉ. Ribbentrop külügyminiszter a Führer által rendelkezésére bocsátott Condor repülőgépen utazott Moszkvába.



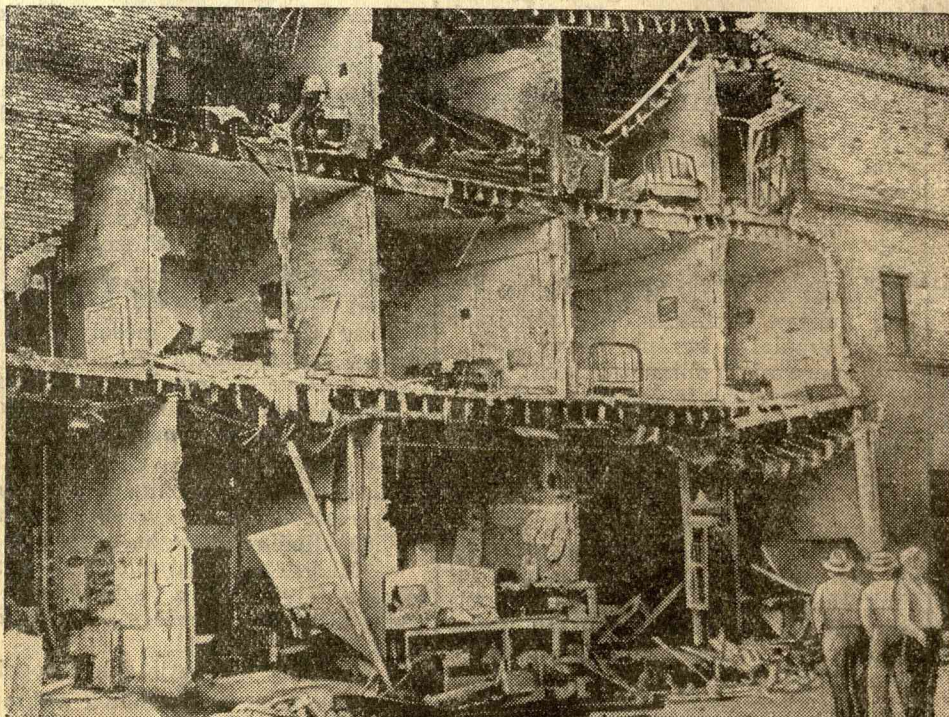
EGYIPTOM KILENCHÓNAPOS HERCEGNŐJE. Ferial hercegnő, Faruk király és Farida királyné kisleánya, aki most töltötte be kilencedik hónapját.



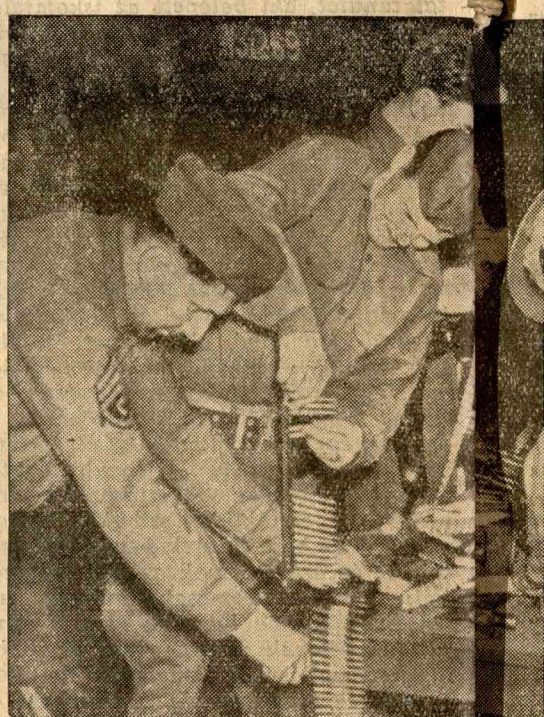
TÜNTETŐ SÉTA. Chamberlain tereléseget legalább külsőleg enyhítés sem órák sétájáról, amelyébe társult.



AZ USA GANGSZTEREI. A rendőrségnek sikerült letartóztatni Joe Amurosot és kedvesét, Jean Russot, akik Lepke Buchhalter első munkatársai voltak.



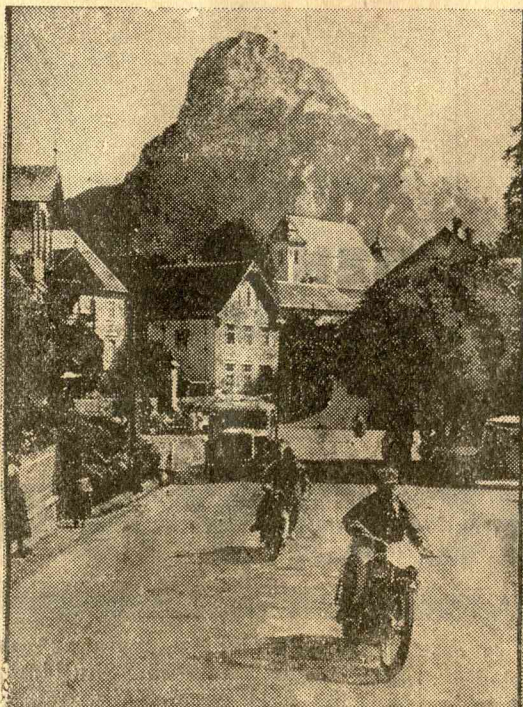
KELLEMETLEN BETEKINTÉS A MAGÁNÉLETBE. Északamerikában csatornaszakadás következtében leomlott egy háromemeletes háznak válaszfala és így a szomszédok kellemetlen betekintést nyerhettek az épület lakóinak magánéletébe.



AMERIKAI NEMZETI GÁRDISTELKÉSKOLOK ELLEN. Az amerikai munkások hetek óta sztrájkolnak a munkástanterv miatt, a kormányzó a nemzeti sztrájkolók ellen. Képünkön látható a...



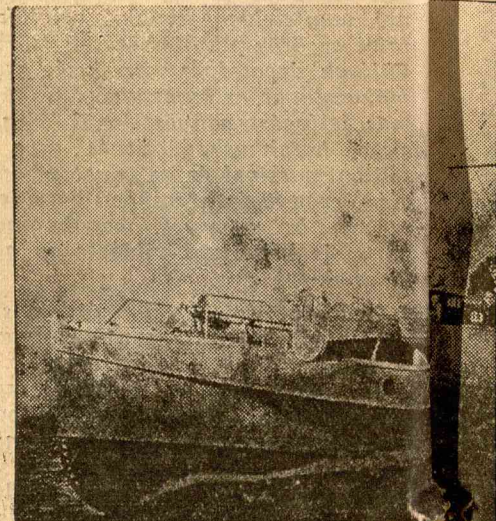
JOHN COBB. John Cobb, a világhírű autóvezető Napier gépen a gyorsasági világcsúcsot 593 kilométerre javította.



A nemzeti szocialista segédszolgálat tagjainak motorkerékpárversenye.



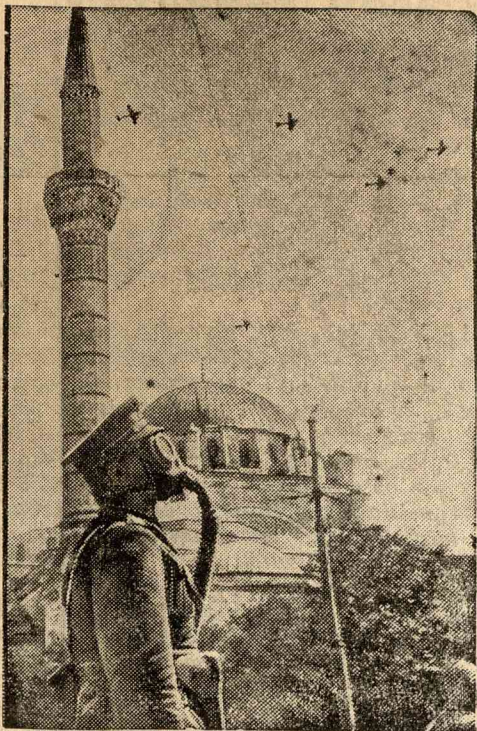
Colonna herceg, Róma kormányzója 48 éves korában váratlanul meghalt.



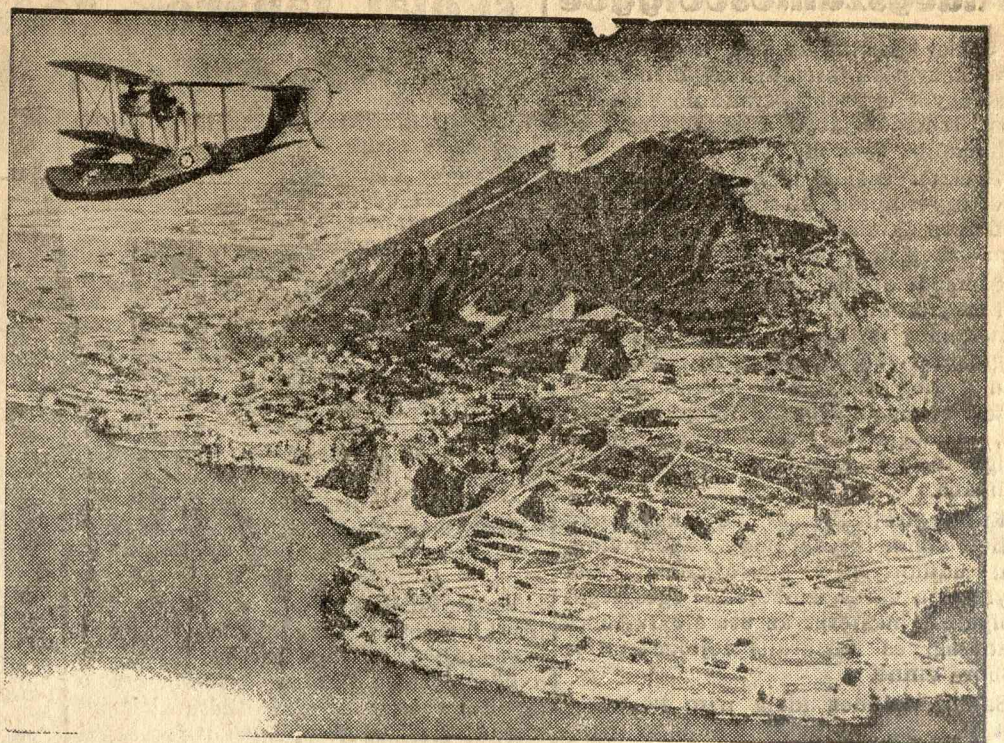
Német cirkáló csolnak, amely...



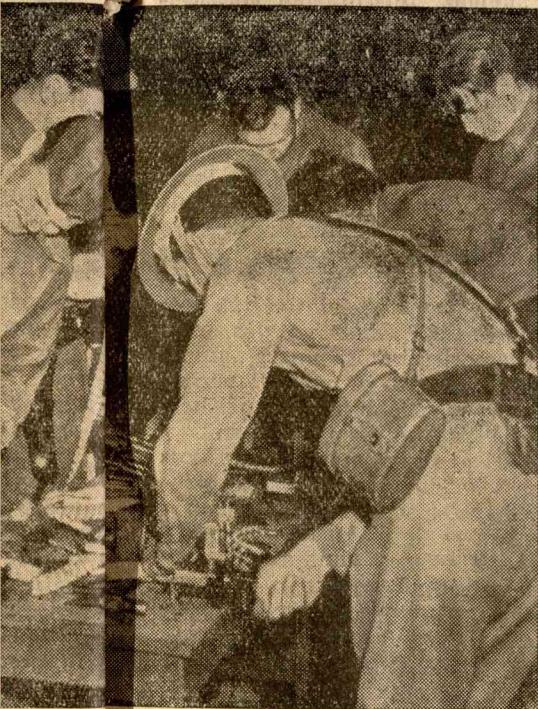
Amberlajterelnők, hogy a helyzeti feszültség enyhítésére sem mond le mindennapos fél-, amelyege társaságában tesz meg.



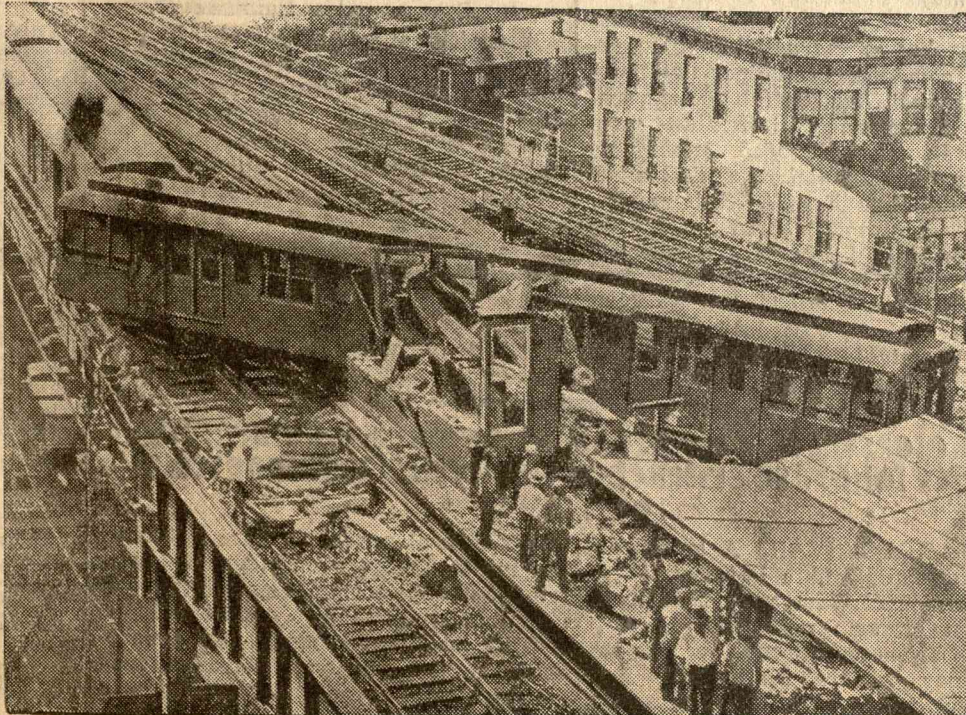
ISZTAMBULBAN IS LÉGVÉDELMI GYAKORLATOKAT TARTANAK.



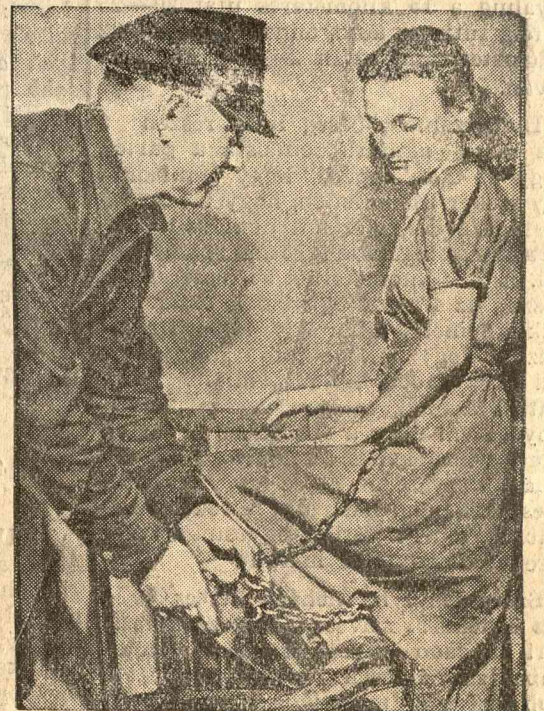
GIBRALTÁR. Európa egyik újabb kérdése Gibraltár, amelyre a nemzeti spangolok igényt tartanak, tekintettel arra, hogy eredetileg az övék volt.



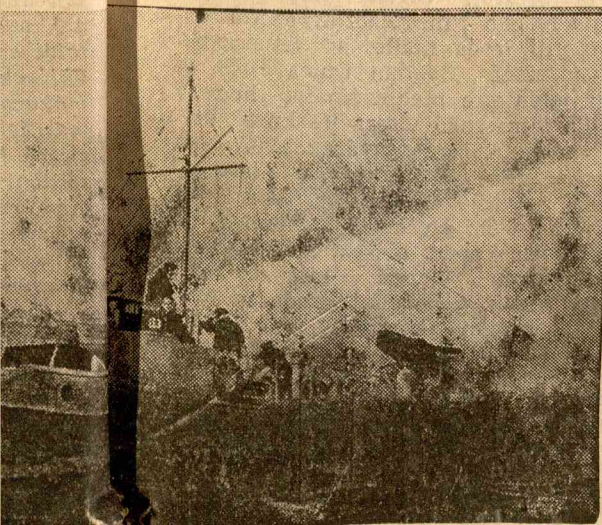
GÁRDISTELKÉSZÜLNEK A SZTRÁJ-merikai in medencében tudvalevőleg munkástán több ízben zavargásokra ó a nemda alakulatait vezényelte ki a kőn látkint a katonák felszerelik ma-



MAGAS VASUTI KATASZTRÓFA NEWYORKBAN. A newyorki magas vasuton könnyen súlyosabbá válható szerencsétlenség történt. Az egyik Pullmann-kocsi kiugrott a sinekről és nekiszaladt a pályaudvar épületének. Tíz ember sebesült meg.



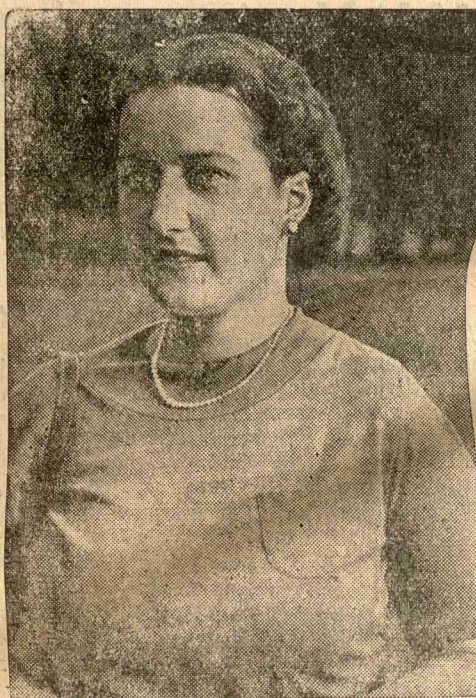
A LELÁNCOLT LEÁNY. Ezt a 14 éves leánygyermeket apja, hogy ki ne mehessen hazulról, távozásakor mindig leláncolta. Az amerikai bíróság a kegyetlen apát 5000 dollár pénzbüntetéssel sújtotta.



ak, amely világsucst ért el a gyorsaságban



MEGHALT BOLIVIA ELNÖKE. Busch German tábornok, Bolivia elnöke titokzatos módon meghalt. Egy ünnepi lakoma után lőtt sebbel, holtan találták magánlakásában.



NÉMETORSZÁG GOLFBÁJNOKNŐJE. Ez a szép fiatal belga hölgy nyerte el a németországi Ems fürdőhelyen rendezett golfverseny női bajnoki címét. Oury kisasszony legyőzte Miss Woodwart-ot, az amerikai bajnoknőt.



Vidám jelenet a wieni diák világ bajnokságok tornászainak pihenője közben.

Utat Hidegszamos völgybe

Sokan nem tudják még, hogy Kolozsvár közvetlen szomszédságában a vidék egyik legszebb kiránduló és a város szempontjából a legalkalmasabb üdülőhelye fekszik.

Évekkel ezelőtt a helyi turista és sportegyesületek kirándulások keretében szép propagandát is fejtettek ki a vidék megismeretése érdekében.

Szombat délután, vagy vasárnap reggel az emmudi autók 1 és 2 óra alatt tették meg az utat a vadregényes Hidegszamos-völgyön egész kekeletig. Onnan gyalog kényelmes kirándulást lehetett rendezni Dobrin, Magura, Marisel, Hidegnavas és Hidegszamos-völgy felső vidékére, a fenyők birodalmába.

Ennek természetes következménye kellett volna legyen, hogy Rekető vidékén üdülőképessé válnak, ami egyrészt a városi emberek egészségét szolgálja, másrészt az ott élő falusiak gazdasági és kulturális fejlődését is előbbre vinné.

Sajnos, mindez idáig nem következett be. Ez a vidék ma holnap nemcsak a kirándulók és üdülők számára lesz megközelíthetetlen, hanem az ott élő falusiak járműveivel való forgalma is lezárul az út járhatatlansága miatt. Az utat évek óta nem javították. Szakadozó partok és bizonytalan hidak teszik veszélyessé a közlekedést. Gyalog a 15 kilométeres utat 20—25 percig tutja az autó, onnan Reketőig 22 kilométer, ami aztán 2—2 és fél órát kíván.

Hidegszamos község felső részén a víz már annyira elmosta a partot, hogy az uton éppen, hogy elhaladhat egy szekér. Erőteljesen, hogy a falukossága évekkel ezelőtt nem vette elejét a bajnak legalább egyenlő partvédővel. A 6-ik kilométernél 50 méteres szakaszon az út mindig vízben uszik. A 8-ik kilométer után egy tábla figyelmeztet, hogy a következő „hullámos” hidak csak 1000 kg.-ot „vállal”. Aki alatt beszakad, magára vessen. A villanyosüzem előtt a szakadozó partok miatt a közlekedés féloldalt a hegy oldalába kényszerül. És ez így változik egész Reketőig. Idáig úgy a reketői vezetőség, mint a turista egyesületek kérése eredménytelen maradt.

Szeretnénk, ha néhány lelkes és a köz érdekéért szívesen dolgozó kolozsvári hangadó tényező és városi vezetőember személyesen nézné meg ezt a jobb sorsra érdemes vidéket és indíttatná meg a szükséges munkálatokat minél előbb.

Nem is ekrölne olyan sok pénzbe. Alapos partjavítás után 1—2 km.-re leontott utjavítók állandó munkája bizonyára meghoznák a kívánt eredményt.

A Szamos medrében és a hegyoldalokon elegendő kő áll rendelkezésre, csak el kell helyezni. A „Hullámos” hidak kicserélése éppen olyan fontos. És ha meg lesz az út (nemsokára), számtalan autó viszi a pihenni és üdülni vágyó városi dolgozókat arra a vidékre, amely minden időkben ezerféle szépségekben tárul elő.

Kint a fenyőerdők alján üdülőházak épülnek, ahol a nyaralók százai teszik lehetővé a vidék gazdasági fejlődését. Kisebbségi jövedelmű emberek is áldozhatnak majd egészségüknek azzal, hogy néhány hetet a havasok alján töltsenek. A gyalui havasok mindent tudnak adni.

Fenyőerdőt, messzelátó hegycsúcsokat, csendes völgyeket, rohanó hegyipatakat, szeder, málna és áfonya-ligeteket. És minden itt a szomszédságban, ahonnan a város felé néző 1200 méteres csúcsról lehet gyönyörködni az esti kivilágított városban és a láthatáron feltűnő hegycsúcsok felé.

Legyen pártfogolva ez a vidék is, amely hivatva van ápolni legnagyobb kincsünket, az egészségünket.

Lélekemelő ünnepséggel zárult a középiskolai tanárok Fogarason rendezett első aviatikai tanfolyama

(BUCURESTI.) Lélekemelő ünnepség keretében zárult Fogarason az az első tanfolyam, amelyet a romániai természettani és vegytani tanárok 150 főből álló első csoportja részére rendeztek a repülés technikája és a repülés alapismereteinek elsajátítása érdekében. A légügyi és tengerészeti minisztérium, valamint a nemzetnevelésügyi minisztérium között létrejött megállapodás értelmében az aviatika a jövőben rendszeres tantárgy lesz a romániai elméleti és ipari középiskolákban. Ez az útjás, amely minden dicsőítést megérdemelt, azt célozza, hogy a tanulóifjúság hivatott előadók részéről megfelelő szak-kiképzésben részesüljön a repülés technikájában, megismerje a repülés alap-elemeit és felkeltve az érdeklődést az ifjú nemzedék körében, a román repülés kereteinek megerősítésére ösztönözze őket. A repülés tudományának a középiskolai oktatás keretében való megismertetése és elsajátítása kétségtelenül értékes eredményeket fog hozni a nemzetvédelem nagyfórtosságu érdekében javára.

A középiskolai tanárok első csoportja hivatott előadók részéről tíz napig tartó tanfolyamon nyert megfelelő kiképzést a repülés legfontosabb kérdéseiről, majd a tanárok Brassóba rendeztek tanulmányutat, ahol megtekintették azokat az iparvállalatokat, amelyek a romániai repülőipar legfontosabb tényezői. San Petruban tanulmányozták a motornélküli repülést, megtekintették a különböző repülőgéptípusokat és modelleket. Ghimbavban megsemlélték a Repülő Klub pilótáiskoláját és elragadtatással nyilatkoztak a látottakról, majd csoportokban átestek a repülés kereszttségén.

A felejthetetlen élmény hatása alatt az egyik idősebb középiskolai pap-tanár, aki szintén részt vett a kiképző tanfolyamon és a repülés keresztelőjében is részesült, könnyes szemekkel sóhajtott fel:

— Mennyire sajnálom, hogy előrehaladt életkorom miatt nem lehetek repülő, valódi pilóta, hanem kénytelen vagyok megelégedni azzal, hogy mások figyelmét, érdeklődését felkeltsem a repülés iránt.

A középiskolai tanárok első tanfolyamának záróünnepségén megjelent Gheorghiu repülésiügyi főparancsnok, a légügyi és tengerészeti minisztérium vezértitkára és Egon Nasta, a Romániai Királyi Repülőszövetség vezértitkára, akik beszédekben azt a fontos szerepet méltatták, amelyet a romániai középiskolák természettani és vegytani tanárai töltenek be a fiataloknak a repüléstudomány elméleti részében leendő kiképzésében, annak a fiataloknak a megfelelő kiképzésében, amely a közeljövőben a romániai repülés alapja lesz.

A tanfolyamon részt vett tanárok megbízottja hálatelt szavakkal mondott köszönetet a légügyi és tengerészeti minisztériumnak, valamint a Romániai Repülőszövetségnek, a tanfolyam megrendezéséért, amely alkalmat adott a szaktanároknak arra, hogy elsajátítsák és növendékeikkel megismertessék a repülés tudományát.

A tanfolyam résztvevőinek bucsuja megható jelenetekben bővelkedett, igazi bajtársi és kartársi szellem alakult ki, a tanárok magtartása pedig minden tekintetben igazolta, hogy a román lélek megérett a haladó idők legbonyolultabb műszaki kérdéseinek meleg átérzésére és elsajátítására, főleg a repülés tudományának megtanulására. Mert ez a műszaki és tudományos ág egyik legfontosabb eleme a haladásnak és az ország határait rendíthetetlen megvédésére irányuló közakarataknak.

A kolozsvári mezőgazdasági kamara minőségi termelés fokozása érdekében nemesített vetőmagvakat oszt szét

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári Mezőgazdasági Kamara Popescu Gheorghe elnökletével ülést tartott, amelyen megjelent Morariu mezőgazdasági felügyelő, Larionescu mérnök, a gazdasági kamara titkára, Maties Mihail, a vármegyei mezőgazdasági ügyosztály főnöke, Chitu mérnök, az erdészeti ügyosztály főnöke, dr. Capota főállatorvos és Eleches nagybirtokos. Az ülésen jóváhagyták azt az előterjesztést, amelynek értelmében Egeres községben tíz holdnyi ingatlant vesznek a hozzátartozó lakással, istállóval és sertéshizlaldával együtt és ezen a területen mintagazdaságot rendeznek be a mezőgazdasági termelés és állattenyésztés racionalizálásának szemléltetésére. A mezőgazdasági kamara több mezőgazda részére segélyt szavazott meg mezőgazdasági gépek, sorvető gépek, permetező gépek vásárlására. A terméshozam minőségi feljavítása érdekében a kamara vezetősége elhatározta, hogy hat vagon csanádi és odvosi nemesített vetőmagot oszt ki a mezőgazdák körében métermázsanként 440 lejes árban.

Újabb halászszerencsétlenség a tengerparton

(TULCEA.) A közeli tengerparton újabb végetes kimeneteli halászszerencsétlenség történt. Három Pistolica községbeli halász: Colea Pelinov, A. Varabief és Grigore Varnarab halászni mentek a tengerre. Itt a halászbárka viharba került és felborult. Mindhárom ember a tengerbe zuhant. Grigore Varnarab és A. Varabief kétségbeesetten küzdöttek a hullámok erejével, de sikertelenül, mert elmerültek és a tengerben lelték halálukat. Colea Pelinovnak emberfeletti erő árán sikerült a partra jutnia, ahol eszméletlen állapotban találták meg az arra járó halászhajók és vitték kórházba. A tengerbe pusztult két halászt népes család siratja. A szerencsétlenség ügyében megindult a hatósági vizsgálat.

— Tilos cigarettavégeket gyűjteni. Kairóból jelentik: Egy most kiadott rendelet megtiltja az uccán eldobott cigarettavégeket, vagy más dohánymaradékok felszedését és gyűjtését. Akit ilyesmin tettenérik, vagy aki arra másokat rábírt, 25 egyiptomi fontig terjedhető bírsággal sújtják. Ha kiskorú a tettes, cselekedetéért atyja, vagy gyámja felel. Végre egy ország, ahol tilos takarékoskodni... A rendelkezés oka egyébként felettébb érthető: Egyiptomnak négy cigarettát és dohánykereskedelme van, annak pedig nem nagyon használ a dohányval való takarékoskodás. A nálunk annyira elszaporodott cigarettavég-gyűjtőkre most rossz napok járnának Egyiptomban...

— A nagyszebeni őszi vásárok sorrendje. Nagyszebenből jelentik: A polgármesteri hivatal a nagyszebeni őszi vásárok sorrendjét a következőképpen állapította meg: Szeptember 4-én, hétfőn lesz a juhvásár, szeptember 5-én kedden a legelő állatok vására, szeptember 6-án, szerdán és szeptember 7-én, csütörtökön a szarvasmarha vásár, szeptember 8-án, pénteken és szeptember 9-én, szombaton a lóvásár, szeptember 11-én, hétfőn pedig az országos kirakóvásár. A városi tanács felhívja az összes érdekelteket figyelmét arra, hogy az állatvásároknak csak azok az állatok hajthatók fel, amelyeknek járlevele minden tekintetben rendben van.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogeria, okmány, turisztikai, számla és aviatika bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytőzsdében

(Régi betegsegélyzővel megegyezően.)

— VAK, AKI MAGA ÉPÍTETTE FEL A HÁZÁT. Francis A. Burdet, aki teljesen megvakult, maga építette fel háromemeletes, hét-szobából, fürdőszobából, padlásból és mellékhelyiségekből álló házát. Semmi segítsége nem volt. New Jerseyben építette fel a házát holland gyarmati stílusban, amilyen csak tapasztalt építőmesterek-től telik ki. Burdet eredetileg ékszerész és ötvös mester volt. Szemevilágát 50 éves korában veszítette el. Házát 63 éves korában kezdte építeni, amikor más ember már visszavonul a jól megérdemelt nyugalomba. Apróra megtervezett és kiszámított mindent. A terveket betéve tudta és mindig tisztában volt vele, mennyire haladt az építkezés. Két és fél évig tartott az építés. Burdet pontosan tudta, hol vannak a szükséges számszámok. Hol és mennyi építőanyag áll rendelkezésre és mennyi kell még. Az épülő ház tetején olyan biztosan mozgott, mint a sima földön. Könnyedén járt le és fel létrákon, magas állásokon, amelyeket maga emelt.

— A „kégáz” tejszinhabot ver. Tejszinhabot verni nem éppen kényelmes munka, ha csak nincsen hozzá megfelelő gépberendezés. Amerikai vegyészek most rájöttek, hogy habverő nélkül is habbá lehet verni a tejszint, ha nagy nyomással gázt sajtolnak belé, aztán kifolytatják az edényből, miközben a nyomás gyengülésével a gáz elszáll. A kiáramló gáz milliárdnyi apró buborékot ver a tejszinhabba, így azt habbá alakítja. Erre a célra a nitrogén oxidul néven ismert gázt találták legalkalmasabbnak. Ezt a vegyészeten enyhén mámorító hatása miatt „kégáz”-nak vagy „nevető gáznak” (laughing gas) nevezik és apróbb műtételnél használik; vegyileg teljesen közömbös a tejre s ezért nagy nyomáson is ártalmatlan, hogy habot verjen belőle. Hír szerint azonban az így készült tejszinhab nem olyan állékony, mint az, amely kézzel, vagy géppel vertek.

— HATVANÖTMILLIÓ LEJES BÜNYGI ZÁRLATOT KÉRTEK A HAZAI CEMENTGYÁRAK A CEMENTKARTELL KÖZPONTI ELADÁSI IRODÁJÁNAK TISZTVISELŐI VAGYONÁRA. Országsszerte nagy feltűnést keltett, amikor a hazai cementgyárak azzal a kéréssel fordultak a bukaresti törvényszékhez, hogy 75 millió lej erejéig rendelkezzen a bünygi zárlatot a cementgyárak központi eladási irodája több tisztviselőjének vagyosnára. A gyárak beadványukban arra hivatkoztak, hogy a központi iroda vezetését egy magánvállalat bízta, melynek tulajdonosával évtizedes szerződéses viszonyuk volt. Ezt az egyezményt legutóbb 1931-ben hosszabbították meg további 9 évre. 1937-ben a cementgyárak Silviu Bogdan Duica személyében megbízottat állítottak a központi iroda mellé, a tevékenység ellenőrzésére. Bogdan Duica 1938. végén jelentette megbízójának, hogy 75 millió lejre rugó visszaéléseknek jött a nyomára. A cementgyárak 1939. március elsején felbontották a központi iroda vezetőjével kötött szerződést. Március 7-én, amikor a cementgyárak képviselői éppen üléseztek, hogy az ügyességen teendő intézkedéseket megvitassák, a központi iroda vezetője öngyilkosságot követett el. Később megállapítást nyert, hogy az iroda vezetője maga is jóhiszeműségnek esett áldozatul. A feljelentés nyomán a központi iroda egyik tisztviselője az okozott kárból 26 millió lejt visszafizetésére vállalt kötelezettséget és fedezetül lekötötte iparvállalati érdekeltségét. Az egyik ilyen iparvállalat Kolozsvár környékén is nagyobb szabású munkálatokat végzett nemrégiben.